

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE MAGADENOVAC U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Procesi deagrarizacije i tercijarizacije zahvatio je i prostor Općine Magadenovac. U drugoj polovici 20 st. dolazi do razvitka bivšeg općinskog centra Donjeg Miholjca, i to zbog razvitka agrarnih djelatnosti, industrije, kao i tercijarnih i kvartarnih djelatnosti, koji je posebno utjecao na društveno-gospodarsku i fizionomsko-prostornu preobrazbu šireg područja. Unutar tog prostora došlo je do društveno-gospodarske preobrazbe naselja.

Pored županijskog plana, uvažavajući obveze i usmjerenja iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, ovim Planom je predložen cjelovit sustav prostornog uređenja koji bi trebao omogućiti daljnji razvitak Općine Magadenovac. To se postiže određivanjem organizacije i namjene, te korištenja prostora, sustava naselja i razvojnih središta, gospodarskih i društvenih djelatnosti od šireg značenja, propisivanjem učinkovitih uvjeta korištenja, uređenja i zaštite prostora, prostornih uvjeta za razvoj infrastrukturnih sustava i gospodarenje otpadom, te osobitim vođenjem računa o sprečavanju nepovoljna utjecaja na okoliš. Konceptcija prostornog uređenja može se izraziti u nekoliko sljedećih točaka:

- razvitak općinskog centra Magadenovca kao većeg lokalnog (inicijalnog razvojnog) središta, uz očuvanje identiteta naselja,
- razvitak Beničanaca manjeg lokalnog (inicijalnog razvojnog) središta,
- modernizacija i unapređenje ostale prometne i komunalne infrastrukture,
- poticanje osnivanja gospodarstvenih zona,
- razvitak turističke djelatnosti (lovstvo, ribnjačarstvo, ugostiteljstvo, šport i rekreacija, seoski turizam i sl.),
- restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje putem okrupnjavanja posjeda, te stimuliranjem specijalizirane proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane,
- očuvanje vrijednih dijelova prirodne baštine i kulturnih dobara.

Demografski razvoj

Jedan od najznačajnijih čimbenika društveno-gospodarskog razvitka i korištenja prostora je stanovništvo. Ocjena demografskih prilika na području Općine Magadenovac ukazuje na demografske poremećaje, jer područje karakterizira vrlo visoka demografska starost, što u budućnosti ne može osigurati niti jednostavnu reprodukciju stanovništva. Procjena je da će se u planiranom razdoblju ostvariti pad broja stanovnika, te da će 2015. godine Općina Magadenovac imati **2.100 stanovnika**, a općinsko središte, naselje Magadenovac, tek **100 stanovnika**.

Prostorni uvjeti za razvoj gospodarstva i društvenih djelatnosti

Temeljno opredjeljenje u razvoju gospodarstva je optimalno korištenje komparativnih prednosti uz izgradnju infrastrukture. Pri tome je poljoprivreda osnovna grana, koja treba predstavljati okosnicu razvitka. Planom se stvaraju preduvjeti za razvoj poljoprivrede putem zaštite poljoprivrednog zemljišta i omogućavanja prostornih uvjeta za gradnju gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivrede. Mreža sadržaja društvenih djelatnosti usklađuje se s mrežom središnjih naselja, čime se stvaraju preduvjeti za podizanje kvalitete života.

Razvoj prometa i infrastrukturnih sustava

Planom se rezervira prostor za smještaj koridora prometne i komunalne infrastrukture državnog i županijskog značaja, koje su definirani dokumentima prostornog uređenja više razine. Tranzitni kolni promet je jedan je od ključnih problema Beničanaca, koji će biti kvalitetno riješen tek gradnjom obilaznice koridoru državne ceste D 53.

Planom je predviđen daljnji razvoj vodoopskrbnog sustava, koji će se realizirati zaštitom i korištenjem postojećih te stavljanjem u funkciju novih izvorišta pitke vode, kao i daljnjim razvojem magistralne transportne mreže i distribucijskog sustava. Osnovni cilj koji se odnosi na intenziviranje realizacije odvodnih sustava jedan je od prioritarnih zadataka u razvoju infrastrukturnih sustava.

Komunalna infrastruktura uključuje vodovodnu, kanalizacijsku, elektroenergetsku, plinsku i telekomunikacijsku mrežu. Obzirom na očekivanu dinamiku razvoja u narednom razdoblju investicije u komunalnu infrastrukturu uglavnom će biti usmjerene prvenstveno u izgradnju vodoopskrbne mreže, te na povećanje standarda i poboljšanje razine opskrbe električnom energijom.

Postojeća razina razvoja telekomunikacijskog sustava omogućava da se budući razvoj u većoj mjeri usmjeri na izgradnju telekomunikacijske osnove za pružanje širokog skupa telekomunikacijskih usluga za zadovoljavanje potreba stanovništva.

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

3.2.1. Organizacija prostora

Organizacija, namjena i korištenje prostora Općine Magadenovac temelje se na prirodnim obilježjima prostora, mreži naselja i infrastrukturnih sustava, utvrđenim prostornim mogućnostima, ograničenjima i ciljevima budućeg razvoja, očekivanom demografskom razvoju i utvrđenim osnovnim procesima gospodarskog razvoja.

U sustavu naselja središnja mjesta zauzimaju naselja općinsko središte **Magadenovac** – veće lokalno (inicijalno razvojno) središte i gospodarsko središte **Beničanci** - manje lokalno (inicijalno razvojno) središte, kojima gravitiraju sva ostala naselja općine (Kučanci, Lacići, Malinovac i Šljivoševci). Kao središte rada i uslužnih djelatnosti grad Donji Miholjac svojom blizinom utječe na razvoj i karakter preobrazbe rubnih prostora, odnosno na funkcije i fizionomiju naselja u širem okruženju u kojem se formira mreža poticajno razvojnih središta.

Prostor namijenjen poljoprivrednim djelatnostima nalazi se između naselja, te vrijednih pretežito šumskih i vodenih površina. Ovaj prostor je i u budućnosti funkcionalno čvrsto povezan s razvojnim središtima i osovina razvoja, pri čemu se predviđa revitalizacija ruralnog područja uz jačanje lokalnih i područnih središta izvan osovina razvoja.

U skladu s temeljnom organizacijom prostora definirana je i namjena prostora. Prostornim planom se dio površina namjenjuje za izgradnju (naselja, proizvodno-gospodarske zone, turističko-rekreacijske i športske zone izvan naselja). Ostale površine definirane kao površine osnovne namjene, su poljoprivredno zemljište, šume i vodne površine, koje se u Prostornom planu strukturiraju u odnosu na vrste, bonitet i način korištenja. U okviru površine građevinskih područja sadržane su površine naselja stalnog stanovanja i gospodarskih zona izvan naselja za koja su utvrđena građevinska područja. Površine eksploatacijskih polja utvrđene su na temelju podataka o površini postojećih eksploatacijskih polja. U ostale poljoprivredne i šumske površine uključeni su i infrastrukturni sustavi te manje vodne površine. Ostale površine navedene u tablici su utvrđene na temelju kartografskog prikaza br. 1. "Korištenje i namjena površina".

3.2.2. Osnovna namjena i korištenje površina

Na području Općine Magadenovac nalazi se 6 naselja. Procijenjeni broj stanovnika Općine Magadenovac 2015.godine je 2.100, iz čega proizlazi prosječna (planirana) veličina naselja od 350 stanovnika, što je nekoliko puta manje od prosječne veličine naselja u Županiji. Prostornim planom Županije stupnjevana su razvojna središta od razine makroregionalnog (velikog razvojnog) središta do razine manjeg lokalnog (inicijalno razvojnog) središta, u ukupno 9 kategorija, pri čemu je naselje Magadenovac svrstano u 7. kategoriju naselja - **veće lokalno (inicijalno razvojno) središte** (u ovoj se grupi nalazi 31 naselje s područja županije).

3.2.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja, poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine) – tablica 3.

redni broj	OPĆINA MAGADENOVAC	oznaka	ukupno (ha)	% od površine Općine	stan. / ha ¹ ha / stan. ²
I. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA ukupno	GP	281,7	2,51	7,45¹
1.1.	izgrađeni dio građevinskih područja naselja		234,0	1,98	0,11 ²
1.2.	neizgrađeni dio građevinskih područja naselja		47,7	0,42	0,02 ²
2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA ukupno		4,6	0,03	0,002²
2.2.	istražni prostor nafte i plina	E 1	-	-	-
2.3.	groblja izvan građevinskog područja naselja (Beničanci, Lacići i Šljivoševci)	+	3,2	0,02	-
2.4.	sport i rekreacija (Lacići)	R 1	1,4	0,01	-
3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE ukupno	P	6.505,1	58,05	3,09¹
3.1.	osobito vrijedno obradivo tlo	P 1	1.564,2	13,96	0,74 ²
3.2.	vrijedno obradivo tlo	P 2	1.651,5	14,73	0,78 ²
3.3.	ostala obradiva tla	P 3	3.289,4	29,36	1,56 ²
4.	ŠUMSKE POVRŠINE ukupno	Š	4.233,0	37,77	0,49¹
4.1.	gospodarske šume	Š 1	4.233,0	37,77	0,49 ¹
5.	OSTALE POLJOPRIVREDNE POVRŠINE ukupno	P Š	76,8	0,68	27,34¹
5.1.	ostale poljoprivredne površine	PŠ	76,8	0,68	27,34 ¹
6.	VODNE POVRŠINE ukupno	V	40,0	0,35	0,02²
6.1.	vodotoci		40,0	0,35	0,02 ²
7.	OSTALE POVRŠINE ukupno		64,8	0,57	32,40¹
7.1.	površine infrastrukturnih sustava	I S	64,8	0,57	0,03 ²
	OPĆINA MAGADENOVAC sveukupno		11.206,0	100,00	

¹ - prognozirani broj stanovnika 2015.godine – 2.100

3.2.4. Razvoj i uređenje prostora naselja - građevinska područja

Površine za razvoj i uređenje naselja određene su građevinskim područjima naselja. Unutar građevinskog područja razlučuju se neizgrađeni dijelovi predviđeni za potrebe daljnjeg širenja i razvoja naselja, te izgrađeni kompaktni dijelovi unutar kojih je predviđeno popunjavanje i dopunjavanje izgrađene strukture. Pod neizgrađenim površinama podrazumijevaju se površine građevinskog područja koje su zaposjednute sa sporadičnom izgradnjom ili bez ikakve izgradnje (zauzetost od 0-5%). Pod izgrađenosti građevinskog područja koje je prikazano u analitičkim tablicama, te informativno na kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina" podrazumijevaju se izgrađene cjeline i kompaktni dijelovi naselja (iskorištenost zemljišta iznad 80%).

Građevinska područja seoskih naselja predviđena su za pretežito stambenu izgradnju i to obiteljskim kućama manjih visina. Uz ovu osnovnu namjenu unutar ovih građevinskih područja predviđena je i izgradnja građevina drugih namjena (proizvodne, poslovne, ugostiteljsko-turističke, javne i društvene, športsko-rekreacijske, infrastrukturne i posebne namjene, te groblja). Građevinska područja naselja utvrđivana su (koliko je bilo moguće obzirom na specifičnosti prostora) u skladu s obvezama iz planova šireg područja i ciljevima prostornog razvoja i uređenja ovog prostora, a u odnosu na demografske podatke, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja pojedinog naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina.

Analizom dosadašnjih demografskih kretanja uočena je tendencija sve većeg smanjenja broja članova po kućanstvu. Prema tome, za očekivati je i smanjenje gustoće stanovanja u građevinskim područjima naselja, odnosno zauzimanja većih površina s manjim brojem stanovnika. Također je izvršena i analiza izgrađenosti i iskorištenosti dosadašnjih građevinskih područja (HOK 1:5.000, obilazak terena), te je zaključeno da su građevinska područja utvrđena dosadašnjim prostornim planom imala veliku prostornu pričuvu za potencijalno povećanje broja stanovnika. Ovom analizom je utvrđeno da izgrađene (zaposjednute) površine unutar građevinskih područja iznose oko 52,4%, s time da je najveća iskorištenost površina od 64,8% postignuta u Kućancima, a najmanja u Malinovcu (26,5%). S obzirom na navedeno, a uzevši u obzir i demografske pokazatelje, građevinska područja naselja trebaju biti smanjena.

U izgrađenoj tradicionalnoj strukturi naselja uočeno je da građevne čestice svojom dimenzijom, osobito širinom, ne zadovoljavaju današnjim uvjetima za stanovanje i rad. Uz predviđenu pojačanu gospodarsku aktivnost (mala privreda, poljoprivreda, uslužne djelatnosti) javlja se potreba za izmještanjem takvih sadržaja iz pretežito stambenih zona u zone isključive namjene za navedene sadržaje, ili pak objedinjavanje stanovanja i rada na jednoj parceli prikladnije veličine. Slijedom navedenih analiza, kao i odredbi Prostornog plana Osječko-baranjske županije u sljedećim tablicama prikazan je detaljni obračun površina građevinskih područja naselja Općine Magadenovac, za plansko razdoblje do 2015. godine.

Određivanje površina građevinskih područja naselja Općine Magadenovac
(plan 2015. godine)

N a s e l j e	Planirana površina građevinskog područja naselja prema PPUO Magadenovac	Planirani broj stanovnika 2015. godine	Odnos izgrađene površine g.p. i postojećeg broja stanovnika 2002.godine	Odnos planirane površine g.p. i planiranog broja stanovnika 2015.godine ($1 \times 10^4 / 2$)	Povećanje ili smanjenje površine građevinskog područja u odnosu na stanju 2002.godine
	ha		m ² /stanovniku	m ² /stanovniku	ha
	1	2	3	4	5
Beničanci	74,8	580	910	1.289	- 35,2
Kućanci	79,4	590	1.157	1.345	- 31,6
Lacići	42,0	380	784	1.105	- 15,5
Magadenovac	32,4	100	1.666	3.240	+ 4,9
Malinovac	10,5	100	758	1.050	- 21,5
Šljivoševci	42,6	350	953	1.217	- 42,6
UKUPNO OPĆINA/ MAGADENOVAC	281,7	2.100	991	1.341	- 141,5

Prostornim planom Osječko-baranjske županije određeno je da ukupna površina građevinskog područja pojedinačnog naselja može biti **najviše za 25% veća od zbroja površine izgrađenog područja i površine određene za planirano povećanje stanovništva.**

Imajući dakle u vidu:

- izgrađenu površinu građevinskog područja,
- postojeću netto gustoću naseljenosti,
- planirano povećanje broja stanovnika,

moguće je odrediti maksimalno dopuštenu površinu granica građevinskih područja naselja, što je prikazano u sljedećoj tablici:

Maksimalno dozvoljena površina građevinskih područja prema PPOBŽ

Naselje	izgrađena površina građevinskog područja (stanje 2002.godine)	postojeća netto gustoća naseljenosti	planirano povećanje ili smanjenje broja stanovnika do 2015.godine	dozvoljena površina građevinskog područja za povećani broj stanovnika	ukupno (1 + 4)	dozvoljeno povećanje površina građevinskog područja od 25% prema PPOBŽ (5 x 0,1,25)	sveukupna dozvoljena površina građevinskog područja prema a PPOBŽ (5 + 6)
	1	2	3	4	5	6	7
Beničanci	55,0	910	+ 14	1,3	56,3	14,1	70,4
Kučanci	72,0	1.157	+ 28	3,2	75,2	18,8	94,0
Lacići	32,0	784	+ 25	2,0	34,0	8,5	42,5
Magadenovac	17,5	1.666	+ 3	0,5	18,0	4,5	22,5
Malinovac	8,5	758	+ 12	0,9	9,4	2,3	11,7
Šljivoševci	37,0	953	- 25	0	37,0	9,2	46,2
OPĆINA MAGADENOVAC	222,0	991	107	7,9	229,9	57,4	287,3

Ostvarena površina građevinskih područja prema PPUO Magadenovac

N a s e l j e	Ukupna dozvoljena površina građevinskog područja prema PPOBŽ (ha)	Ukupna planirana površina građevinskog područja prema PPUO Magadenovac (ha)	Povećanje ili smanjenje građevinskog područja u odnosu na odredbe PPOBŽ (ha)	Ostvarena bruto gustoća stanovanja (m ² / st)
1	2	3	4	5
Beničanci	70,4	74,8	+ 4,4¹	1.289
Kučanci	94,0	79,4	- 14,6	1.345
Lacići	42,5	42,0	- 0,5	1.105
Magadenovac	22,5	32,4	+ 9,9²	3.240
Malinovac	11,7	10,5	- 1,2	1.050
Šljivoševci	46,2	42,6	- 3,6	1.217
OPĆINA MAGADENOVAC	287,3	281,7	- 17,6	1.341

¹⁾ Povećanje građevinskog područja naselja Beničanci od 4,4 ha u odnosu na odredbe PPOBŽ temelji se na članku 57. stavak 5. Odluke o donošenju PPOBŽ-a, u kojem se navodi da se *građevinsko područje lokalnih središta može povećati za potrebe športa, rekreacije, turizma i gospodarstva*. Spomenuto se povećanje odnosi na formiranje nove gospodarske zone u Beničancima, ukupne površine 5,3 ha.

²⁾ Povećanje građevinskog područja naselja Magadenovac od 9,9 ha u odnosu na odredbe PPOBŽ temelji se na članku 57. stavak 5. Odluke o donošenju PPOBŽ-a, u kojem se navodi da se *građevinsko područje lokalnih središta može povećati za potrebe športa, rekreacije, turizma i gospodarstva*. Spomenuto se povećanje odnosi na postojeću gospodarsku zonu namijenjenu za poljoprivredne djelatnosti (staklenici), ukupne površine 12,0 ha.

Budući razvoj naselja temeljiti će se na njihovoj razini centraliteta, demografskoj strukturi (koja je u dijelu narušena posljedicama rata), mogućnostima građevinske obnove naselja, kao i mogućnostima osiguranja osnovnih komunalnih sustava (promet, vodoopskrba, elektroopskrba, plinska mreža i telekomunikacije).

S obzirom na demografsku strukturu naselja nije realno očekivati da će se ovi procesi, bitno uvjetovani ekonomskim mogućnostima odvijati brzo i u skladu s potrebama i željama. Prostorne pretpostavke, kojima će takav razvoj biti sankcioniran, osigurane su prvenstveno formiranjem granica građevinskih područja unutar kojih će se pojedina naselja razvijati.

Razvojni i demografski potencijali moraju biti jedan od glavnih kriterija za dimenzioniranje građevinskih područja naselja. Pri tome za dio naselja, za koja se ne očekuje demografski porast, građevinsko područje mora biti svedeno samo na izgrađeni dio naselja (bez planiranih proširenja), dok su samo za naselja s pozitivnim trendovima razvoja može planirati povećanje građevinskih područja na neizgrađene dijelove naselja.

Ukupno uzevši, kao rezultat aktualne situacije i realno utemeljenih razvojnih koncepcija građevinska područja moraju biti usklađena s odredbama Prostornog plana županije. U skladu s demografskim i gospodarskim pokazateljima potrebno je smanjiti površinu građevnog područja i to:

- preraspodjelom neizgrađenog dijela građevinskog područja,
- zadržavanjem izgrađenog dijela, uz smanjenje neizgrađenog dijela građevinskog područja,
- zadržavanjem samo izgrađenog dijela građevinskog područja naselja.

Građevinska područja naselja na cijelom području Općine Magadenovac smanjena su u odnosu na ona koja su bila planirana Prostornim planom (bivše) općine Donji Miholjac i nalaze se u okviru preporuka koje je dao Prostorni plan Osječko-baranjske županije.

U sustavu naselja Općine Magadenovac dominiraju dva naselja: Beničanci i Kućanci, s gotovo podjednakim brojem stanovnika. Ukupno, 2001. godine je u ova dva naselja živjelo oko 55% stanovnika Općine Magadenovac. U razvoju cjelokupnog područja potrebno je u budućnosti, uz daljnji razvoj naselja Beničanci i Kućanci stimulirati model u sklopu kojeg bi se razvijalo i naselje Lacići, koje minimalno (prema broju stanovnika) zaostaje za Beničancima i Kućancima.

Brojčani prostorni pokazatelji

G_{bst} - bruto gustoća stanovanja
odnos broja stanovnika i površine građevinskih područja

$$G_{bst} = \frac{2.100 \text{ stanovnika}}{269,7 \text{ ha}} = 7,78 \text{ st/ha}$$

G_{nst} - gustoća stanovništva
odnos broja stanovnika i površine obuhvata prostornog plana

$$G_{nst} = \frac{2.100 \text{ stanovnika}}{11.206 \text{ ha}} = 0,187 \text{ st/ha (18,7 st/km}^2\text{)}$$

3.2.5. Razvoj i uređenje prostora izvan naselja

Površine za razvoj i uređenje prostora izvan naselja manjim dijelom su određene za izgradnju, a većim dijelom kao negradive površine za potrebe poljoprivredne proizvodnje i gospodarenje šumama. Odredbama članka 42. Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98 i 61/00) određene su građevine koje je moguće graditi van naselja, odnosno građevinskih područja. To su infrastrukturne, zdravstvene i rekreacijske građevine, građevine posebne namjene, za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, te stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ali isključivo u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti. Dapače, neke građevine je moguće locirati isključivo izvan naselja obzirom na karakter djelatnosti koje se u tim građevinama odvijaju.

E 1 - Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina – istražni prostor nafte i plina

Veliki dio područja Općine Magadenovac (9.854,30 ha) zauzima površina za iskorištavanje mineralnih sirovina – istražni prostor nafte i plina, s koje se već četrdesetak godina eksploatira nafta i plin.

Unutar površina za iskorištavanje mineralnih sirovina – istražni prostor nafte i plina, na području Općine Magadenovac se već dugi niz godina vrši eksploatacija nafte i pline, te su u tom smislu određena eksploatacijska polja koja se dijelom ili u potpunosti nalaze na području Općine Magadenovac:

- E 1-I** - eksploatacijsko polje Crnac
- E 1-II** - eksploatacijsko polje Kućanci
- E 1-III** - eksploatacijsko polje Beničanci
- E 1-IV** - eksploatacijsko polje Bokšić
- E 1-V** - eksploatacijsko polje Klokočevci
- E 1-VI** - eksploatacijsko polje Obod

+ - Groblja izvan građevinskog područja naselja

Održavanje groblja vrše Mjesni odbori, a općina ima u planu pitanje uređivanja i održavanja groblja riješiti davanjem koncesije. Na području Općine Magadenovac postoje četiri groblja (Lacići, Šljivoševci, Beničanci i Kućanci), te mrtvačnice na grobljima u Šljivoševcima, Beničancima i Kućancima. Izvan građevinskog područja se nalaze se groblja u Beničancima, Lacićima, Kućancima i Šljivoševcima, ukupne površine 3,2 ha.

P 1 - Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene / osobito vrijedno obradivo tlo

Dio područja Općine Magadenovac otpada na poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene - osobito vrijedna obradiva tla (P1), u ukupnoj površini 1.564,2 ha, na kojima je zabranjena bilo kakva izgradnja.

P 2 - Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene / vrijedno obradivo tlo

Dio područja Općine Magadenovac zauzimaju vrijedna obradiva tla (P2), u ukupnoj površini 1.651,5 ha. Pod ovim površinama smatraju se oranice, vrtovi, voćnjaci i livade. Na ovim je površinama predviđena samo izgradnja neophodnih infrastrukturnih linijskih objekata od značaja za državu i županiju.

P 3 - Poljoprivredna tla isključivo osnovne namjene / ostala obradiva tla

Najveći dio područja Općine Magadenovac otpada na poljoprivredne površine – ostala obradiva tla. Ukupna površina ove kategorije poljoprivrednog zemljišta na području Općine Magadenovac 3.289,4 ha.

Š 1 - Šume isključivo osnovne namjene – gospodarske šume

Gospodarske šume su predviđene za korištenje prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih površina. Na području šuma ovim planom je predviđena eventualna izgradnja infrastrukturnih građevina državnog i županijskog značaja, te građevina za potrebe športa, rekreacije, lova i vojske, ali samo ako to nije moguće iz tehničkih ili ekonomskih razloga planirati izvan šuma. Prema podacima Hrvatskih šuma, na području Općine Magadenovac površina šumskog zemljišta iznosi ukupno 4.233 ha ili oko 38 % površine općine.

PŠ - Ostalo poljoprivredno tlo

U ostale poljoprivredne i šumske površine ubrojene su manje rascjepkane obradive površine, neobradive površine, pašnjaci i manji šumarci - gajevi, te močvarne površine, ukupne površine 35,2 ha, koje se ovim planom i dalje zadržavaju radi zaštite identiteta vrijednog prirodnog i kultiviranog krajolika.

V - Vodne površine

Na području Općine Magadenovac nalazi se vodotok Vučica, s površinom od oko 40,0 ha.

IS - Površine infrastrukturnih sustava

Ove površine čine linijske (trase i koridori) i površinske infrastrukturne građevine državnog i županijskog značaja, površine 64,8 ha. Od najznačajnijih površina infrastrukturnih sustava jesu prostori rezervirani za ceste i dalekovode.

Naselje Magadenovac

3.3. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Hrvatska se nalazi u razdoblju velikih društvenih i gospodarskih promjena. Trenutno postoje velike razlike po sektorima i područjima u funkcioniranju gospodarstva, infrastrukture, stanju okoliša i općim uvjetima života i rada stanovništva. Velik dio gospodarskih sustava ne djeluje punim kapacitetom, niti u skladu s objektivnim mogućnostima. Time je samo naglašena neučinkovitost i tehnološka zaostalost dijela gospodarstva, povećane su regionalne razlike u razvijenosti i nesrazmjer resursnog potencijala zemlje u odnosu na aktivnost stanovnika (stupanj iskoristivosti). Faktori razvitka nisu jednako zastupljeni na cijelom teritoriju, pa se tim više naglašava važnost funkcionalne organizacije prostora, vođenja prometne i druge infrastrukture i oživljavanja ili stvaranja novih nukleusa razvitka.

Gospodarstvo je doživjelo temeljne promjene u proteklom desetljeću. Obzirom na promijenjeno tržišno okruženje, promijenjen model potražnje, pad broja zaposlenih, te procese pretvorbe sa planskog na tržišno gospodarstvo, nameće se potreba stvaranja novog gospodarskog i prostornog modela razvitka. Nezaposlenost je u stalnom porastu, a najnegativniji trendovi su u gospodarstvu. Istovremeno broj zaposlenih raste u neprivredi, obrtništvu i slobodnim profesijama, ali u znatno manjem broju nego se smanjuje broj zaposlenih u gospodarskim djelatnostima.

Budući gospodarski razvitak počivat će na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu. Prirodni resursi su komparativna prednost, a među njima je najznačajnije poljoprivredno zemljište, koje čini veći dio ukupne površine Općine Magadenovac (cca 59%). Kako je poljoprivreda upravo najvažnija komparativna prednost, njenom razvoju će se dati najvažnija uloga i kroz prateću prehrambenu industriju. Prerada poljoprivrednih proizvoda će se razvijati u sljedećim pravcima:

- prehrambena industrija s višim stupnjem finalizacije,
- prerada proizvoda kroz mala obiteljska gospodarstva.

Uz razvitak djelatnosti na osnovi komparativnih prednosti, poticat će se i razvitak onih djelatnosti koje imaju tradiciju, tržište i odgovarajući kadrovski potencijal. Za razvitak malog i srednjeg poduzetništva na razini Županije postoji Program poticanja razvoja u okviru kojeg će se sustavno djelovati kroz tri skupine programa:

- Program poslovnih zona-prostornih mogućnosti i kapaciteta,
- Program pružanja financijske potpore,
- Program izobrazbe, informacija i savjetodavno-razvojni sustav.

Broj zaposlenih i broj poslovnih jedinica na području Općine Magadenovac
stanje 2001. godine

Djelatnost	broj zaposlenih	%	broj poslovnih jedinica	prosječni broj zaposlenih
A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo	19	27,1	2	9,5
F - Graditeljstvo	2	3,0	1	2,0
G - Trgovina na malo i veliko	45	64,2	1	45,0
H - Ugostiteljstvo	4	5,7	1	4,0
Ukupno	70	100,0	5	14,0

Prema dostupnim podacima Hrvatske gospodarske komore za 2001. godinu, gospodarska aktivnost na području Općine Magadenovac se odvijala u sklopu 5 poslovnih jedinica (od čega 3 u Magadenovcu i 2 u Beničancima).

Prostorni plan uređenja Općine Magadenovac
OBRAZLOŽENJE

Poduzeća po veličini na području
Općine Magadenovac - stanje 2001. godine

Poduzeća po veličini	broj zaposlenih	% od ukupnog broja zaposlenih	broj poslovnih jedinica	% od ukupnog broja poslovnih jedinica
20 do 49 zaposlenih	45	64,2	1	20,0
10 do 19 zaposlenih	18	25,7	1	20,0
6 do 9 zaposlenih	0	-	0	-
4 do 5 zaposlena	4	5,7	1	20,0
3 zaposlena	0	-	0	-
2 zaposlena	2	2,8	1	20,0
1 zaposleni	1	1,6	1	20,0
Ukupno	70	100,0	5	100,0

Popis poslovnih jedinica na području
Općine Magadenovac - stanje 2001. godine

Poduzeće	Vrsta djelatnosti i broj zaposlenih
A - POLJOPRIVREDA, LOV I ŠUMARSTVO	
IPK Osijek, AGROMA Magadenovac d.o.o. MAGADENOVAC bb	Uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada 1 zaposleni
BLATA d.o.o. za poljoprivrednu proizvodnju MAGADENOVAC, Glavna 3	Uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada 18 zaposlenih
F - GRADITELJSTVO	
RUMAN poduzeće za gradnju i trgovinu d.o.o. MAGADENOVAC, Kralja Tomislava 6	Visokogradnja 2 zaposlena
G - TRGOVINA NA MALO I VELIKO	
'KLAS' d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i ugostiteljstvo BENIČANCI, Braće Radić 47	Ostala trgovina na malo i veliko u specijaliziranim prodavaonicama 45 zaposlenih
H - UGOSTITELJSTVO	
MOBY DICK poduzeće za turizam i ugostiteljstvo d.o.o. BENIČANCI, I.L.Ribara 71	Barovi 4 zaposlena

Od ukupno 70 zaposlenih osoba u gospodarstvu Općine Magadenovac, najveći je broj zaposlen u trgovini na malo i veliko (45 zaposlenih, odnosno 64,2%), a slijedi poljoprivreda, lov i šumarstvo s 19 zaposlenih ili 27,1%. U dosadašnjem razvitku kao glavni subjekti isticali su se poljoprivreda i stočarstvo, te skupina tercijarnih djelatnosti kao što su obrtništvo, trgovina i ugostiteljstvo. Te djelatnosti će biti relevantne i u narednom planskom razdoblju, ali u izmjenjenim odnosima.

Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život i spolu

	Spol	Ukupan broj stanovnika	Glavni izvori sredstava za život											
			prihodi od rada	prihodi od rada i mirovine	prihodi od rada i ostali prihodi (soc. nak., prihodi od imovine i sl.)	samo mirovina	mirovina i socijalna naknada	mirovina i ostali prihodi (naknada od imovine i sl.)	samo socijalna naknada	samo prihodi od imovine	samo povremena potpora drugih	ostali prihodi	bez prihoda	nepoznato
Magadenovac	sv.	2.239	566	80	58	453	3	26	110	16	15	21	878	13
Postotak		100,00	25,28	3,57	2,59	20,23	0,13	1,16	4,91	0,71	0,67	0,94	39,21	0,58
Svega	m	1.101	399	59	38	179	2	10	52	5	6	8	340	3
Postotak		100,00	36,24	5,36	3,45	16,26	0,18	0,91	4,72	0,45	0,54	0,73	30,88	0,27
Svega	ž	1.138	167	21	20	274	1	16	58	11	9	13	538	10
Postotak		100,00	14,67	1,85	1,76	24,08	0,09	1,41	5,10	0,97	0,79	1,14	47,28	0,88

Prostorni plan uređenja Općine Magadenovac
OBRAZLOŽENJE

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti, po starosti, spolu i položaju u zaposlenju

	Spol	Ukupno	zaposlenici u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	Ostali zaposleni
Općina Magadenovac	sv.	607	398	6	135	2	3	6	4	43	10
	m	433	292	5	111	2	2	3	3	9	6
	ž	174	106	1	24	-	1	3	1	34	4
15-19	sv.	8	6	-	-	-	-	-	1	1	-
	m	4	3	-	-	-	-	-	1	-	-
	ž	4	3	-	-	-	-	-	-	1	-
20-24	sv.	46	37	-	2	-	-	1	1	3	2
	m	31	24	-	2	-	-	1	-	2	2
	ž	15	13	-	-	-	-	-	1	1	-
25-29	sv.	64	51	-	5	-	1	2	1	2	2
	m	48	40	-	4	-	1	1	1	-	1
	ž	16	11	-	1	-	-	1	-	2	1
30-34	sv.	83	69	2	7	-	-	2	1	2	-
	m	65	54	1	6	-	-	1	1	2	-
	ž	18	15	1	1	-	-	1	-	-	-
35-39	sv.	91	70	1	12	1	-	-	-	7	-
	m	58	46	1	9	1	-	-	-	1	-
	ž	33	24	-	3	-	-	-	-	6	-
40-44	sv.	98	71	-	22	-	-	1	-	1	3
	m	68	49	-	17	-	-	-	-	-	2
	ž	30	22	-	5	-	-	1	-	1	1
45-49	sv.	67	44	-	13	1	2	-	-	7	-
	m	46	35	-	9	1	1	-	-	-	-
	ž	21	9	-	4	-	1	-	-	7	-
50-54	sv.	68	30	2	24	-	-	-	-	11	1
	m	48	23	2	22	-	-	-	-	1	-
	ž	20	7	-	2	-	-	-	-	10	1
55-59	sv.	35	14	-	16	-	-	-	-	4	1
	m	28	14	-	12	-	-	-	-	1	1
	ž	7	-	-	4	-	-	-	-	3	-
60-64	sv.	23	4	-	17	-	-	-	-	1	1
	m	19	3	-	16	-	-	-	-	-	-
	ž	4	1	-	1	-	-	-	-	1	1
65-69	sv.	9	-	-	7	-	-	-	-	2	-
	m	7	-	-	7	-	-	-	-	-	-
	ž	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
70-74	sv.	9	-	1	6	-	-	-	-	2	-
	m	7	-	1	4	-	-	-	-	2	-
	ž	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-
75 i više	sv.	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	m	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-
	ž	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Nepoznato	sv.	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Prostorni plan uređenja Općine Magadenovac
OBRAZLOŽENJE

Aktivno stanovništvo prema pretežitoj aktivnosti po zanimanju i spolu

	Ukupno	Zaposleni prema položaju u zaposlenju									Nezaposleni		
		Svega	zaposleni u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	rade samo po ugovoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član obitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	ostali zaposleni	svega	nezaposleni, traže prvo zaposlenje	nezaposleni, traže ponovo zaposlenje
Općina Magadenovac	785	607	398	6	135	2	6	4	43	10	178	68	110
Čelnici i članovi zakonodavnih tijela, čelnici i dužnosnici državnih tijela, direktori	4	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Stručnjaci i znanstvenici	20	18	18	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1
Inženjeri, tehničari i srodna zanimanja	36	25	25	-	-	-	-	-	-	-	11	6	5
Uredski i šalterski službenici	37	29	27	-	-	-	1	1	-	-	8	2	6
Uslužna i trgovačka zanimanja	107	70	60	3	-	-	1	3	-	3	37	11	26
Poljoprivredni, lovno-uzgojni, šumski radnici i ribari	250	236	57	1	133	-	-	-	43	-	14	1	13
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	99	66	64	1	-	-	1	-	-	-	33	14	19
Rukovatelji strojevima, vozilima i sastavljači proizvoda	66	58	56	-	1	-	-	-	-	-	8	-	8
Jednostavna zanimanja	99	66	66	-	-	-	-	-	-	-	33	12	21
Vojna zanimanja	10	9	9	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Nepoznato zanimanje	57	26	14	1	1	-	3	-	-	7	31	21	10

Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po položaju u zaposlenju, djelatnosti i spolu

	Spol	ukupno	zaposleni u bilo kojem sektoru vlasništva	samozaposleni, ne zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, ne zapošljavaju radnike	samozaposleni, zapošljavaju radnike	individualni poljoprivrednici, zapošljavaju radnike	rade samo pogovoru o djelu, autorskom ugovoru ili dobivaju naknadu u gotovini	pomažući član bitelji u poduzeću, obrtu i sl. nekog od članova kućanstva	pomažući član obitelji na poljoprivrednom gospodarstvu	ostali
Općina Magadenovac	sv.	607	398	6	135	2	3	6	4	43	10
	m	433	292	5	111	2	2	3	3	9	6
	ž	174	106	1	24	-	1	3	1	34	4
Puno radno vrijeme	sv.	544	379	4	115	2	3	3	4	33	1
	m	392	278	3	93	2	2	1	3	9	1
	ž	152	101	1	22	-	1	2	1	24	-
Nepuno radno vrijeme	sv.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skraćeno radno vrijeme zbog uvjeta rada	sv.	13	2	1	8	-	-	1	-	-	1
	m	10	1	1	6	-	-	1	-	-	1
	ž	3	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Skraćeno radno vrijeme zbog bolesti ili invalidnosti	sv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato radno vrijeme	sv.	49	16	1	12	-	-	2	-	10	8
	m	30	12	1	12	-	-	1	-	-	4
	ž	19	4	-	-	-	-	1	-	10	4
Prosječni tjedni broj sati rada	sv.	41,6	42,0	37,6	40,4	42,0	42,0	36,0	42,0	42,5	56,0
	m	41,6	42,1	36,5	40,3	42,0	42,0	31,0	42,0	41,6	56,0
	ž	41,7	41,6	42,0	41,0	-	42,0	41,0	42,0	42,8	-

Smještaj prostora namijenjenih malom poduzetništvu (pretežno proizvodno zanatstvo) omogućen je u zonama mješovite namjene u građevinama na izdvojenim građevnim česticama ili njihovo grupiranje u manjim ili većim gospodarskim zonama. Od posebnog značenja za lokalnu razinu je uklapanje tih sadržaja u stambene i druge dijelove naselja, ako mogu zadovoljiti uvjete pojedinih sredina u koje se uklapaju. Na taj se način nastoji pridonijeti poboljšanju slojevitosti sadržaja i broja funkcija u naseljima. Prioritetnim se na ovoj razini predviđa razvoj malih i srednjih tvrtki obrtnika, programi kojih su usmjereni na razvitak i obnovu tradicionalnog zanatstva i poslovne usluge vezane uz primjenu novih tehnologija.

Industrija

Prednost u razvijanju trebaju imati one industrije koje koriste komparativne prednosti: položaj, prirodne resurse (sirovine), sposobne radnike, tržište, kapital, tradiciju, znanje i drugo, sve vezano na ukupnu prepoznatljivu fizionomiju.

Treba razvijati tzv. "malo gospodarstvo", koje se još uvijek smatra jednim od osnovnih faktora lokalnog i regionalnog razvoja i procesa industrijskog restrukturiranja kroz uspostavljanje dinamičnog lokalnog i regionalnog sustava manjih i srednjih proizvodnih pogona. Treba uključiti i razvijati mala i srednja proizvodna poduzeća kroz model većih industrijskih poduzeća kao tehnološko-marketingo-logističkih čvorišta. Poduzetništvo, osobito kao dopuna velikim poduzećima u proizvodnji određenih vrsta proizvoda u malim serijama, značajan je generator razvoja područja.

Takve pogone je poželjno locirati u malim razvojnim i poticajnim središtima. Mali proizvodni pogoni, su pogoni za preobrazbu manjih središta. Takvi pogoni ne zahtijevaju velika početna ulaganja, s ekološkog gledišta ne opterećuju ambijent, a ni zahtjevane koncentracije radne snage ne nadmašuju mogućnosti lokalne ponude. Posebno je povoljna okolnost što mali pogoni mogu nastati kao izraz samoorganiziranja lokalnog stanovništva ili individualne inicijative.

Poljoprivreda

Prema podacima popisa stanovništva 2001. godine, na području Općine Magadenovac bila je sljedeće struktura kućanstava prema ukupnoj raspoloživoj površini zemljišta i prema vrsti poljoprivredne proizvodnje:

Općina Magadenovac	Broj kućanstava	Broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje				
		uzgoj žitarica, industrijskog i krmnog bilja	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemenja i sadnog materijala	uzgoj puževa, kunića, fazana, činčila i dr.	uzgoj voća i grožđa	uzgoj i iskorištavanje šuma
ukupno	767	439	246	246	25	4
bez zemlje	126	2	2	1	1	-
do 0,10 ha	53	2	2	5	-	-
0,11 do 0,50 ha	120	22	67	53	2	-
0,51 do 1,00 ha	65	39	20	29	2	-
1,01 do 3,00 ha	164	149	57	60	9	2
3,01 do 5,00 ha	98	96	39	40	4	-
5,01 do 8,00 ha	90	80	40	34	3	-
8,01 do 10,00 ha	22	22	7	9	1	1
preko 10,00 ha	29	27	12	15	3	1

Prema podacima popisa stanovništva 2001. godine, na području Općine Magadenovac bila je sljedeće struktura kućanstava prema ukupnom broju stoke, peradi i košnica pčela:

Prostorni plan uređenja Općine Magadenovac
OBRAZLOŽENJE

Općina Magadenovac	Broj kućanstava	Ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela						
		broj konja	broj mazgi, mula i magaraca	broj goveda	broj ovaca i koza	broj svinja	broj peradi	broj košnica pčela
ukupno	767	1	6	410	723	3.537	10.866	62
bez zemlje	126	0	3	9	27	62	512	0
do 0,10 ha	53	0	0	9	17	31	260	0
0,11 do 0,50 ha	120	0	0	2	146	95	1.045	0
0,51 do 1,00 ha	65	0	0	1	44	88	769	0
1,01 do 3,00 ha	164	0	0	49	121	555	2.816	14
3,01 do 5,00 ha	98	1	3	96	166	508	1.969	45
5,01 do 8,00 ha	90	0	0	102	145	483	1.649	0
8,01 do 10,00 ha	22	0	0	29	14	1.149	1.147	0
preko 10,00 ha	29	0	0	113	43	566	699	3

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta Općine Magadenovac iznosi 6.484 ha. Poljoprivredno-proizvodni prostor općenito je korišten na niskoj razini produkcije prirodne proizvodnje za vlastite potrebe. Obujmom poljoprivredne proizvodnje dominira individualni sektor vlasništva. Poljoprivrednom proizvodnjom u individualnom sektoru bave se uglavnom osobe starije životne dobi (mladi napuštaju selo), a proizvodnja je ekstenzivna, jer su obradive površine rascjepkane. Zbog toga je produkcija vrlo niska.

Problem usitnjenosti zemljišta vrlo je teško riješiti na terenu s ciljem okrupnjavanja zemljišta iz razloga što vlasnici nisu voljni vršiti razmjenu svog zemljišta, a ne postoje zakonske osnove, odnosno pravni propisi kojima bi bila regulirana mogućnost izvršenja komasacije. Okrupnjavanje poljoprivrednog posjeda jedan je od osnovnih uvjeta rentabilne proizvodnje.

Povećanje pašnjaka i livada na račun kategorija oranica nije u funkciji povećanja stočne proizvodnje već procesa deruralizacije i zapuštanja obradivih površina. Zato je temeljni cilj poljodjelske politike poticanje razvijanja suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva, te učinkovitije proizvodnje poljodjelskih proizvoda, na način koji štiti prirodne potencijale zemlje. Preustrojavanje poslovanja obiteljskih gospodarstva odnosi se na stvaranje profitabilnih jedinica u kućanstvima, koja sada samo manjim dijelom posluju na ekonomski opravdanim načelima. Tehnička opremljenost poljoprivrednom mehanizacijom, raspoloživi zemljišni posjed i struktura biljne i stočne proizvodnje trebaju u potpunosti odgovarati punoj uposlenosti radne ekipe kućanstva, te dohotku na razini zaposlenih izvan poljoprivrede.

Uz razne načine korištenja tla javljaju se i mogućnosti pružanja podrške tradicijskim obrascima "održivog" gospodarenja tlom, te zaštite tla s ciljem očuvanja biološke raznolikosti i drugih ekološki povoljnih učinaka. I nadalje razvoj poljoprivrede treba oslanjati na stočarsku proizvodnju i u funkciji njenog povećanja. Povećanje proizvodnje mora se temeljiti na proširenju tržišta. Za preporučene profitabilne stočarske modele obiteljskih gospodarstava (osnovno stado 10-20 muznih grla), potrebne površine su oko 10 -20 ha pašnjaka i livada, te 4-5 ha oranica.

Pored stočarske i ratarske proizvodnje postoje povoljni uvjeti za razvoj povrćarstva, voćarstva, sitnog stočarstva (peradarstva, svinjogojstva) i cvjećarstva. Za intenzivnu ekonomski učinkovitu ratarsku proizvodnju kao proizvodnju za tržište (ne u funkciji stočarske proizvodnje) potrebne veličine oraničnih površina su 20-50 ha. Potrebno je poticati povrćarske modele proizvodnje (uzgoj na otvorenom i zatvorenom), a preporučeni modeli su obiteljska gospodarstva s oko 10 ha za intenzivnu ratarsku djelatnost, 3 ha za uzgoj voća i povrća i 1 ha za uzgoj cvijeća i sadnica. Voćarstvo je za sada prepušteno individualnoj inicijativi i uglavnom se uzgajaju razne vrste jabuka, krušaka, šljiva, uz okućnicu, za vlastite potrebe.

U cvjećarstvu i rasadničarstvu valja planirati i ulagati u staklenike i plastenike za proizvodnju presadnica povrća, cvijeća i ukrasnog drveća, te proizvodnju rezanog cvijeća i lončanica. Preporuča se razvitak pčelarstva kao dodatnim izvorom prihoda gospodarstvima koje se bave cvjećarstvom ili voćarstvom (30-60 košnica) ili kao potpuno učinkovita proizvodnja (preko 100 košnica). Moguće je organizirati i poticati ulaganja u ribnjačarstvo, odnosno uzgoja ribe (za modele manjih obiteljskih ribnjaka profitabilni kapacitet je 10-30 tona ribe godišnje).

Šumarstvo i lovstvo

Ukupna površina šumskog zemljišta na području Općine Magadenovac iznosi 4.333 ha. Od toga je obraslo šumom 4.015 ha, do je preostali dio (318 ha) neobrastao ili neplodan. Od ukupno obrasle površine I.dobni razred zauzima 469 ha, a ostali dobni razredi 3.546 ha. Drvna zaliha se procjenjuje na 1,084.752 m³, odnosno 306 m³/ha. U strukturi drvne mase listače čine čak 99,85%, a otvorenost šuma iznosi 12,12 km/1.000 ha.

Najbolje kvalitete su državne šume obzirom da se njima gospodari na principima šumarske znanosti. Slabije kvalitete su privatne šume, te je u tom pogledu potrebno voditi ispravnu šumarsku politiku kako bi se stekli uvjeti za njihovim stručnim gospodarenjem. Obzirom da je šumsko područje Visoko Brešće predloženo za zaštitu kao rezervat šumske vegetacije, potrebno će biti uskladiti daljnje gospodarenje s uvjetima zaštite.

Razvoj lovstva ima povoljne uvjete, obzirom na kvalitetna prirodna staništa za uzgoj visoke i niske divljači. Kod visoke divljači postoje dobri uvjeti za uzgoj jelenske i srneće divljači, divlje svinje, a od niske divljači za uzgoj šumskog i poljskog zeca, fazana i druge pernate divljači. U narednom razdoblju razvoj lovstva valja vezati uz razvoj kontinentalnog turizma. Na području Općine Magadenovac nalazi se lovište br.23, kojim upravlja lovačka udruga „Sokol“ iz Magadenovaca.

Turizam i ugostiteljstvo

Turizam je gospodarska grana koja se u suvremenom razvitku te djelatnosti proširuje na gotovo sva područja (u smislu prostora) i na sve ostale djelatnosti, odnosno gospodarske grane i predstavlja jednu od okosnica razvitka. Turistička potražnja sve se više segmentira i značaj dobivaju tzv. ostale vrste turizma (npr. športsko-rekreacijski, športsko-ribolovni, konjički, lovni, seoski i drugi). Bogatstvo prirodnih resursa, lovišta, kao i geoprometni položaj i blizina Osijeka, komparativne su prednosti prostora, zbog kojih turistička djelatnost na području ima potencijal, a prvenstveno lovni i seoski turizam.

Ostale djelatnosti

Sveobuhvatni razvoj gospodarstva povećat će razvoj građevinske djelatnosti, a povećanje potražnje dovest će do povećanja broja zaposlenih u građevinskim tvrtkama i općenito do unapređenja djelatnosti.

Razvoj trgovine značajan je iz razloga što trgovina potiče proizvodnju novih proizvoda i time bolje korištenje prirodnih resursa, zapošljavanje prometnih poduzeća i poduzeća za razne trgovinske usluge.

Posebno značenja za lokalnu razinu su mogućnosti razvitka obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, što će omogućiti brži gospodarski razvitak, veće zapošljavanje i viši oblik zadovoljenja potreba stanovništva. Planom je omogućen smještaj manjih uslužnih djelatnosti (seoski turizam, ribnjaci, športsko-rekreacijski centri). Također je omogućeno uklapanje manjih i srednjih sadržaja u stambene i druge dijelove naselja, ako mogu zadovoljiti uvjete pojedinih sredina u koje se uklapaju. Na taj se način nastoji doprinjeti poboljšanju slojevitosti sadržaja i broja funkcija u prigradskim i seoskim naseljima. Manji proizvodni sadržaji, za koje u današnjim uvjetima postoji veliki interes poduzetnika, mogu se smještavati na dva načina :

- u sklopu zona mješovite gradnje (u skladu s Odredbama za provođenje), čime se omogućuje fleksibilnost, uz nužno poštivanje odrednica o očuvanju okoliša,
- u sklopu posebnih proizvodnih ili poslovnih zona, čime se omogućuju manji troškovi opremanja i uređenja zemljišta, ostvarivanje mogućih beneficija u cilju podržavanja poduzetništva i slično.

3.3.2. Društvene i javne djelatnosti

Javne i društvene djelatnosti pripadaju grupi središnjih funkcija, čine nadogradnju nekog područja, te su usmjerene prema podizanju standarda i kvalitete života. One podižu obrazovnu, kulturnu i znanstvenu razinu te zdravstvenu kulturu cjelokupnog stanovništva u njihovom gravitacijskom i utjecajnom području i predstavljaju aktivnog činitelja ekonomskog i društvenog razvoja. Ujedno, one pridonose povećanju pružene socijalne skrbi stanovništvu radi otklanjanja postojećih socijalnih problema i razlika, osiguravaju nesmetano bavljenje športskim aktivnostima i tehničkom kulturom, ostvaruju mogućnost rekreacije i odmora stanovništva, te osiguravaju ostvarenje drugih mnogobrojnih dugoročnih ciljeva, a služe ne samo stanovnicima naselja u kojima se nalaze nego i stanovnicima bliže ili dalje okolice. U sklopu površina javnih i društvenih djelatnosti predviđena mogućnost smještaja slijedećih sadržaja:

- javne službe i uprava,
- odgoj i obrazovanje,
- zdravstvena namjena,
- vjerska namjena,
- šport i rekreacija

Javne službe i uprava

U skladu sa zakonima i propisima Republike Hrvatske, te političko - teritorijalnom ustrojstvu zemlje, uspostavljen je sustav javnih službi državne uprave, te lokalne samouprave i uprave. Za sadržaje javnih službi državne uprave, zatim lokalne samouprave i uprave na županijskoj, općinskoj i mjesnoj razini, te djelatnost ostalih službi i institucija treba osigurati prostorne uvjete rada i razvoja.

Odgoj i obrazovanje

Podaci o stanju obrazovanja

Stanovništvo staro 10 i više godina, a nepismeni i prema starosti

	Spol	Ukupno	Nepismeni prema starosti														
			svega		10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više godina	nepoznato
			broj nepismenih	udio u ukupnom broju (%)													
Općina Magadenovac	sv.	1.965	45	2,29	1	2	1	1	3	1	-	1	1	3	4	27	-
	m	951	9	0,95	1	2	-	1	1	-	-	-	-	-	1	3	-
	ž	1.014	36	3,55	-	-	1	-	2	1	-	1	1	3	3	24	-

Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi

	Spol	Ukupno	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednje škole					viša škola, I. (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij	Magisterij ili doktorat	Nepoznato
							svega	škole za zanimanje u trajanju od 1-3 godine i škole za KV i VKV radnike	škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina	gimnazija	ostalo				
Općina Magadenovac	sv.	1.826	67	299	435	517	469	334	112	23	11	27	-	1	
	m	877	17	113	152	256	321	253	56	12	4	14	-	-	
	ž	949	50	186	283	261	148	81	56	11	7	13	-	1	

Prostorni plan uređenja Općine Magadenovac
OBRAZLOŽENJE

Stanovništvo staro 15 i više godina prema starosti, spolu i razini završene škole

	Spol	Ukupno	Bez škole	Osnovne škole			Srednje škole				Viša škola, I. (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	Fakulteti, umjetničke akademije i sveučilišni studij	Magisterij ili doktorat	Nepoznato
				1-3 razreda	4-7 razreda	Osnovna škola	svoga	škole za zanimanje u trajanju 1-3 god. i škole za KV i VKV radnike	škole za zanimanje u trajanju od 4 i više godina	gimnazija				
Općina Magadenovac	sv.	1.826	67	299	435	517	469	334	112	23	11	27	-	1
	m	877	17	113	152	256	321	253	56	12	4	14	-	-
	ž	949	50	186	283	261	148	81	56	11	7	13	-	1
15-19	sv.	139	2	10	2	94	31	20	8	3	-	-	-	-
	m	70	2	5	1	47	15	11	2	2	-	-	-	-
	ž	69	-	5	1	47	16	9	6	1	-	-	-	-
20-24	sv.	121	1	4	5	33	77	53	12	12	1	-	-	-
	m	65	-	3	4	16	42	32	5	5	-	-	-	-
	ž	56	1	1	1	17	35	21	7	7	1	-	-	-
25-29	sv.	121	3	8	6	41	60	43	15	2	1	2	-	-
	m	65	2	4	1	20	38	30	7	1	-	-	-	-
	ž	56	1	4	5	21	22	13	8	1	1	2	-	-
30-34	sv.	129	4	4	2	51	61	33	27	1	1	6	-	-
	m	79	1	4	2	27	41	24	16	1	-	4	-	-
	ž	50	3	-	-	24	20	9	11	-	1	2	-	-
35-39	sv.	153	2	10	5	62	68	40	26	2	3	3	-	-
	m	74	-	2	-	30	39	28	10	1	1	2	-	-
	ž	79	2	8	5	32	29	12	16	1	2	1	-	-
40-44	sv.	144	1	11	9	50	67	56	10	1	-	6	-	-
	m	84	-	3	3	22	54	46	7	1	-	2	-	-
	ž	60	1	8	6	28	13	10	3	-	-	4	-	-
45-49	sv.	139	1	13	25	56	36	28	7	1	-	8	-	-
	m	75	-	7	5	26	32	26	5	1	-	5	-	-
	ž	64	1	6	20	30	4	2	2	-	-	3	-	-
50-54	sv.	143	1	15	35	57	29	25	4	-	5	1	-	-
	m	71	-	6	12	27	23	21	2	-	3	-	-	-
	ž	72	1	9	23	30	6	4	2	-	2	1	-	-
55-59	sv.	111	3	21	28	38	20	19	1	-	-	1	-	-
	m	61	-	9	11	21	19	18	1	-	-	1	-	-
	ž	50	3	12	17	17	1	1	-	-	-	-	-	-
60-64	sv.	157	7	50	74	16	10	9	1	-	-	-	-	-
	m	64	2	15	26	11	10	9	1	-	-	-	-	-
	ž	93	5	35	48	5	-	-	-	-	-	-	-	-
65-69	sv.	171	13	53	93	7	5	5	-	-	-	-	-	-
	m	68	6	18	33	6	5	5	-	-	-	-	-	-
	ž	103	7	35	60	1	-	-	-	-	-	-	-	-
70-74	sv.	154	8	57	81	5	2	1	1	-	-	-	-	1
	m	61	-	24	34	2	1	1	-	-	-	-	-	-
	ž	93	8	33	47	3	1	-	1	-	-	-	-	1
75-79	sv.	79	9	26	40	4	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	24	3	10	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	55	6	16	30	3	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	sv.	43	5	12	23	1	2	1	-	1	-	-	-	-
	m	12	1	3	7	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	ž	31	4	9	16	1	1	-	-	1	-	-	-	-
85 i više	sv.	19	7	5	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	m	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ž	16	7	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato	sv.	3	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-
	m	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	ž	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Prostorni plan uređenja Općine Magadenovac
OBRAZLOŽENJE

Stanovništvo prema pohađanju škole

	Spol	Ukupno	Osnovna škola			Srednje škole					Dodiplomski studij	
			svega	1-4 razreda	5-8 razreda	svega	industrijske i obrtničke	tehničke i srodne	gimnazija	svega	stručni studij	sveučilišni studij
Općina Magadenovac	sv.	327	221	107	114	86	47	25	14	20	2	18
	m	172	118	59	59	42	29	10	3	12	2	10
	ž	155	103	48	55	44	18	15	11	8	-	8

Osnovne škole

Na području Općine Magadenovac je osnovno obrazovanje organizirano u Osnovnoj školi "Matija Gubec" u Magadenovcu i Područnim odjeljenjima u Beničancima, Kućancima, Lacićima i Šljivoševcima (na području Općine Petrijevci), ali i u naseljima Čamagajevci, Radikovci i Marijanci.

Školska zgrada u Magadenovcu izgrađena je 1973.godine, u Beničancima 1997.godine, Kućancima 1958.godine (obnovljena 1996.godine), Lacićima 1996.godine i Šljivoševcima 1974.godine (obnovljena 1997.godine). Prema demografskim pokazateljima, potrebe osnovnoškolskog obrazovanja će se u narednom razdoblju zadovoljiti proširenjem i opremanjem (izgradnja športske dvorane, informatičko opremanje i sl.) postojećih objekata.

Ukupno nastavu pohađa oko 500 učenika od I. do VIII.razreda, a treba napomenuti da je posljednjih godina uočen blagi pad broja učenika (1994.godine bilo je 580 učenika). Postojeći školski prostor je dostatan za trenutni broj učenika, ali i onaj koji se očekuje u budućnosti.

Osnovne škole na području Općine Magadenovac
stanje 1999/2000 godine

OSNOVNA ŠKOLA	broj učenika	broj odjela	unutarnji prostor (m ²)	vanjski prostor (m ²)	dvorana za TZK
OŠ MATIJA GUBEC, Magadenovac (V. – VIII.)	261	11	1.700	19.600	-
PŠ Beničanci (I. – IV.)	49	3	250	2.165	-
PŠ Kućanci (I. – IV.)	17	2	120	2.785	-
PŠ Lacići (I. – IV.)	15	1	240	2.700	-
PŠ Šljivoševci (I. – IV.)	27	2	200	3.950	-
Ukupno	369	19	2.510	31.200	-

Nužno je planirati izgradnju barem jedne nastavno-športske dvorane pri Osnovnoj školi u Magadenovcu, koja trenutno raspolaže samo s dva asfaltirana igrališta te dva travnata igrališta s nužnom opremom.

Zdravstvena namjena

Primarna zdravstvena zaštita je okosnica cjelokupnog zdravstvenog sustava i stup stabilnosti cjelokupne zdravstvene zaštite. U naselju Magadenovac postoji stara i neadekvatna zdravstvena ambulanta. U suradnji s Domom zdravlja iz Donjeg Miholjca planira se izgradnja nove ambulante.

Ljekarnička djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti koja osigurava opskrbu lijekovima stanovništva, zdravstvenih i drugih ustanova, organizacija i zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu.

Vjerska namjena

Vjerskim zajednicama, koje su jednake pred zakonom i odvojene od države, u sklopu zona javne ili mješovite namjene, a detaljnije na razinama prostornih planova niže razine treba omogućiti odgovarajuće prostorne preduvjete za obavljanje vjerskih obreda, te osnivanje socijalnih i dobrotvornih ustanova.

Šport i rekreacija

Raspored športskih objekata i njihovi sadržaji u potpunosti ne odgovaraju stvarnim potrebama stanovništva, te je stoga potrebno nadograđivati sustav športskih objekata sa ciljem da se uključi što veći broj korisnika, posebno mladih. Mrežu objekata za šport i rekreaciju čine:

- objekti u funkciji športa u natjecateljskom smislu,
- objekti namijenjeni zadovoljavanju potreba tjelesno-zdravstvene kulture učenika osnovnih škola.

Trenutno postoje izgrađena nogometna igrališta u naseljima Beničanci, Lacići, Kućanci i Šljivoševci s nužnom opremom, bez tribina.

Pregled opremljenosti naselja Općine Magadenovac
društvenom infrastrukturom (javnim sadržajima)

N a s e l j e	tip** razvojnog središta	školstvo	zdravstvo	vjerski objekt	groblje	pošta	šport i rekreacija
Beničanci	VLS	PŠ	-	RKŽ, C	G	-	NI, AI
Kućanci	-	PŠ	-	RKŽ, C	G	-	NI, DI
Lacići	-	PŠ	-	RKŽ, C	G	-	NI, AI
Magadenovac	VLS	OŠ	A	-	-	PU	AI, DI
Malinovac	-	-	-	-	-	-	-
Šljivoševci	-	PŠ	-	RKŽ, C	G	-	NI

OŠ - osnovna škola, PŠ - područna škola, A - ambulanta, RKŽ - rimokatolička župa, C - crkva,
G - groblje, PU - poštanski ured
DI – dječje igralište
AI – asfaltirano igralište, NI - nogometno igralište i sl.
VLS - veće lokalno (inicijalno razvojno) središte

Zgrada ambulante u Magadenovcu

3.4. UVJETI KORIŠTENJA UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

3.4.1. Iskaz površina za posebno vrijedna i/ili osjetljiva područja i prostorne cjeline (prirodni resursi, krajobraz, prirodne vrijednosti i kulturno-povijesne cjeline) – tablica 3

redni broj	OPĆINA MAGADENOVAC	oznaka	ukupno (ha)	% od površine Općine	stan. ¹ / ha ha / stan. ^{1*}
1.	ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA				
	ukupno	-	899,8	8,02	0,42*
1.1.	područje za istraživanje Visoko Brešće	-	308,5	2,75	0,14*
1.2.	područje za istraživanje uz rijeku Vučicu	-	591,3	5,27	0,28*
	OPĆINA MAGADENOVAC UKUPNO	-	11.206,0	100,00	

¹ - prognozirani broj stanovnika 2015.godine – 2.100

3.4.2. Prirodna baština i krajobraz

Prirodna baština

Prema dopisu Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, a temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 30/94 i 72/94), na području Općine Magadenovac nema zaštićenih dijelova prirode niti u jednoj kategoriji zaštite koju predviđa Zakon o zaštiti prirode.

Na lokalitetu Visoko Brešće, u zapadnom dijelu općine, postoje hrastove šume kao dio cjelovitog šumskog pojasa uz rijeke Vučicu. Šumsko područje Visoko Brešće, površine 308,54 ha dio je te površine i sastoji se od srednjedobne šume hrasta lužnjaka, s dodatkom lipe, graba, klena, jasena i ostalih karakterističnih vrsta. Ovo je područje dio cjelovitog šumskog pojasa uz Vučicu, na podnožju šumsko-gospodarske jedinice Kapelački lug-Karaš. Na Veliko Brešće se nadovezuje velika opožarena površina Mlado Brešće, djelomično pod šumom, a djelomično gola ili obrasla raznim grmljem ili karakterističnim prizemnim vegetacijama. Područje je poznato i kao rikalište jelena. Čitava površina predviđena podijeljena je na sljedeće odjele:

- odjel 73   - 66,24 ha,
- odjel 74   - 40,65 ha,
- odjel 75   - 41,83 ha,
- odjel 76   - 42,46 ha,
- odjel 77   - 49,12 ha,
- odjel 78   - 35,55 ha,
- odjel 79   - 34,77 ha.

Na temelju gore navedenog, ovim se planom predviđa potreba istraživanja šumskog područja Visoko Brešće. Ukoliko istraživanja pokažu potrebu za zaštitom ovog šumskog kompleksa, ili njegovog jednog dijela, isti će biti zaštićen temeljem zakonom propisanog postupka.

Krajobraz

Do donošenja Krajobrazne osnove Županije treba obaviti prethodna istraživanja i vrednovanja krajolika. Pri izradi istraživanja i vrednovanja krajolika potrebno je uvažiti smjernice za očuvanje krajobrazne raznolikosti područja, očuvanje seoskih krajolika i očuvanje prostornog identiteta gradova, određene Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti osobito se odnose na zaštitu:

- raznolikosti poljoprivrednih kultura,
- vizualne kvalitete smjenjivanja nepreglednih poljoprivrednih površina sa šumama,
- područja s karakterističnim uzorcima naselja,
- pojedinačnih markera karakterističnih za Slavoniju (dvorci, crkve, spomenici).

Ovim se planom čitavo područje uz rijeku Vučicu, za koje je karakteristična nizinska vegetacija s brojnim staništima životinja, predlaže istraživanje s ciljem da se utvrdi eventualna potreba zaštite prostora. Ukupna površina ovog područja je 591,3 ha.

3.4.3. Kulturna baština

Za potrebe izrade ovog plana Konzervatorski odjel u Osijeku dostavio je podatke o kulturnoj baštini na području obuhvata PPU-a Općine Magadenovac, zajedno s mjerama zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade Plana (dopis, klasa 350-02/02-01/01, urbroj 532-10-3/14-02-129 od 10.12.2002.). Slijedom toga nije bilo potrebno izrađivati elaborat "Konzervatorska podloga i sustav mjera zaštite za kulturna dobra na području Općine Magadenovac", što je inače propisano člankom 56. Zakona o očuvanju i zaštiti kulturnih dobara (NN 69/99).

Ukupno se na prostoru Općine Magadenovac nalaze 3 (tri) pojedinačna zaštićena kulturna dobra, i to dva spomenika antifašizma (u Kućancima), te Župna crkva sv.Grgura Velikog u Šljivoševcima, koja uživa status registriranog kulturnog dobra.

Zaštita kulturnih dobara

Povijesna građevina navedena u "Popisu kulturnih dobara Općine Magadenovac" (crkva sv.Grgura Velikog u Šljivoševcima označena na kartografskom prikazu br.3,) podliježe obvezama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Mjere zaštite

Sve građevinske i druge intervencije na crkvi sv.Grgura Velikog u Šljivoševcima podliježu upravnom postupku, tj. potrebno je, na temelju odgovarajuće tehničke dokumentacije kojoj će po potrebi prethoditi konzervatorsko-restauratorski istražni radovi, ishoditi posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole) i prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevinske dozvole) nadležnog Konzervatorskog odjela. Za ovu povijesnu građevinu, kod koje su utvrđena svojstva kulturnog dobra (prema Popisu kulturnih dobara) kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela.

Mjere zaštite kulturne baštine trebaju obvezno sadržavati:

- na pojedinačnim zaštićenim građevinama i pripadajućim parcelama, kao i njihovoj blizini, ne mogu se poduzimati nikakvi radovi bez prethodnog odobrenja Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture,
- za promjenu namjene pojedinačno zaštićenih građevina mora se ishoditi prethodna dozvola Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture,
- spomen-biste, spomen obilježja, grobnice i drugi elementi javnih obilježja se ne mogu uklanjati ili premještati bez prethodnog odobrenja Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture.

Mjere zaštite kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti

Povijesne građevine s okolišem, prirodni i kultivirani krajolici, povijesni i memorijalni spomenici moraju biti na stručno prihvatljiv način uključeni u budući razvitak. Očuvanje kulturno povijesnih obilježja prostora podrazumijeva prije svega:

- zaštitu i očuvanje prirodnog i kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora,
- očuvanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljodjelskih površina uz zadržavanje tradicijskog načina korištenja,
- očuvanje povijesnih trasa putova (starih cesta, poljskih putova, pješačkih staza često obilježenih raspelima i pokloncima),
- očuvanje tradicionalnih cjelina - sela, u njihovu izvornom okruženju i odnosu prema cesti, zajedno s povijesnom građevnom strukturom,
- očuvanje i obnovu tradicijskog graditeljstva, naročito tradicijskih kuća i gospodarskih građevina, kao nositelja povijesnog identiteta prostora,
- očuvanje povijesne slike prostora koju čine volumen naselja, njegovi obrisi i završna - obrada građevina te vrijednosti krajolika kojim je okruženo,
- očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskog (ekološkog) načina obrade zemlje,
- očuvanje i zadržavanje karakterističnih toponima, od kojih neka imaju simbolička i povijesna značenja,
- očuvanje prirodnih značajki kontaktnih područja uz povijesne građevine i sklopove, budući da pripadaju integralnoj (prirodnoj i kulturnoj) baštini.

Pojedinačna proširenja građevinskih područja postojećih naselja planirana su na način kojim bi se zadržala homogenost slike povijesnog naselja. U planiranju širenja građevinskih područja naselja, njihovom dimenzioniranju i prostornom smještaju nastojalo se očuvati njegov karakter, s obzirom na tip. Jednako je važno čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, šuma i sl., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje.

Prikaz kulturnih dobara Općine Magadenovac

Redni broj	Mjesto	Naziv spomenika	Vrsta spomenika
1.	Kučanci	Skupna grobnica devet žrtava fašističkog terora	NOB spomenik
2.	Kučanci	Spomen ploča palim rodoljubima na zgradi osnovne škole	NOB spomenik
3.	Šljivoševci	Crkva sv.Grgura Velikog	sakralni

Mjere za očuvanje slike naselja

- tlocrtni obris kuće u načelu je izduženi pravokutnik, kraćom stranom vezan uz komunikaciju
- gabariti građevina, oblikovanje pročelja, pokrovi i nagibi krovništa, građevni materijali i boja moraju biti u skladu s obilježjima tradicijske arhitekture
- zidovi moraju biti žbukani, krovništa kosa s poluskošenjima na zabatima
- ograđivanje živicom ili drvenom ogradom (plotom)
- u vrtovima saditi tradicionalnu vegetaciju
- autohtone pejzažne ambijente treba čuvati i omogućiti nastajanje novih (šumarci, močvare)
- treba poticati i unapređivati održavanje zapuštenih poljodjelskih površina.

3.4.4. Područja posebnih ograničenja u korištenju

Znatan dio prostora Općine Magadenovac očuvao je svojstva kulturnog krajolika, u vidu tradicionalnih sela, okružena poljodjelskim krajolikom. Propisuju se sljedeće mjere:

- očuvati tipološki prepoznatljive oblike naselja, tako da se građevinska područja planiraju na način koji će nastaviti povijesnu matricu i karakterističnu sliku naselja
- u planiranju širenja građevinskih područja naselja, njihovom dimenzioniranju i prostornom smještaju treba nastojati očuvati njegov karakter, s obzirom na tip i karakter naselja. Jednako je važno čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, šuma i sl., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje.
- ispitati potrebu širenja građevinskih područja naselja, a razvitak naselja usmjeravati na revitalizaciju postojeće građevne strukture, a tek iznimno planirati nova građevna područja.

3.4.5. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

Uvjeti razgraničenja prostora i osiguranje prostora za smještaj djelatnosti

Planom je izvršeno detaljno razgraničenje prostora (građevinsko područje, poljoprivredna namjena, šume, vode, infrastrukturni koridori i dr.), na temelju odredaba Prostornog plana, a prema podacima nadležnih ustanova, šumskogospodarskoj i vodnogospodarskoj osnovi Republike Hrvatske, studijama, projekatima i drugoj dokumentaciji. U skladu s Uredbom o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku, utvrđene su građevine na području Županije koje su od važnosti za Državu i Županiju. Za infrastrukturne građevine od važnosti za Državu i Županiju utvrđuju se uvjeti određivanja prostora na sljedeći način:

- za postojeće građevine stvarnom parcelom i pojasom primjene posebnih uvjeta prema posebnim propisima pri čemu se mora osigurati prostor za rekonstrukciju i eventualno proširenje,
- za planirane građevine širinom koridora koji je potrebno osigurati u prostornim planovima užih područja, te uvjetima korištenja utvrđenih koridora.

Planom su utvrđeni uvjeti i mjere za smještaj gospodarskih djelatnosti u prostoru. Izgradnja gospodarskih zgrada u funkciji poljoprivrede usmjerava se u komplekse postojećih ratarskih pogona i farmi u građevinska područja naselja, izdvojenih gospodarskih zona i pojedinačnih gospodarskih kompleksa, a omogućava se i izgradnja izvan granica građevinskog područja. Pri tome se ograničava kapacitet građevina za uzgoj stoke do max. 50 uvjetnih grla u naseljima (određeno prema PPOBŽ). Prostorni položaj građevina za uzgoj stoke većeg kapaciteta od 50 uvjetnih grla utvrđuje se u odnosu na blizinu naselja i blizinu kategoriziranih cesta.

Izgradnja građevina malog gospodarstva i poduzetništva usmjerava se prioritarno u građevinska područja naselja u cilju veće iskorištenosti postojećih gospodarskih zona i postojeće komunalne infrastrukture. Planom se omogućava osnivanje novih gospodarskih zona, izdvojenih od građevinskog područja naselja, koje je potrebno komunalno opremiti. Također se omogućava izgradnja pojedinačnih gospodarskih kompleksa izvan naselja, ali isključivo vezanih uz poljoprivrednu proizvodnju i eksploataciju mineralnih sirovina, te u slučaju postojećih građevina za koje se ocijeni mogućnost legalizacije.

Izgradnja turističkih i športskih sadržaja usmjerava se na lokalitete koji su planom određeni za ovu namjenu. Izvan građevinskih područja omogućava se izgradnja građevina seoskog turizma. Njihova veličina kao i izgradnja stambenih zgrada u funkciji poljoprivredne proizvodnje ili seoskog turizma izvan građevinskog područja uvjetuje se izgradnjom gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Uz javne kategorizirane ceste dozvoljava se izgradnja benzinskih postaja i uz njih sadržaja tranzitnog turizma, trgovačkih, servisnih i drugih uslužnih sadržaja. Izgradnja sadržaja u funkciji društvenih djelatnosti usmjerava se u naselja, a prostor se organizira u sklopu planova užih područja.

Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite šuma

Gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u državnom vlasništvu provodi se u skladu sa Šumskogospodarskom osnovom, na načelu potrajnosti u obnovljivom resursu. Načelo potrajnosti gospodarenja šumama podrazumijeva upravljanje i uporabu šuma i šumskog zemljišta tako da se u šumi održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal.

Površine neobraslog šumskog zemljišta treba pošumiti tamo gdje zadovoljavaju stanišni uvjeti. Pošumljavanje, odnosno prenamjena zemljišta u šumska, poželjno je na sljedećim površinama: vodocrpilišne zone, koridori brzih cesta, poljoprivredno zemljište niske bonitetne klase, predjeli uz vodotoke i sl.

Uvjeti izgradnje građevina u šumama određeni su posebnim propisima, a odnose se na građevine u funkciji gospodarenja šumama (lovački domovi, lugarnice, šumske prometnice).

Šume i šumska zemljišta mogu mijenjati namjenu samo prema odredbama Zakona o šumama. U svrhu očuvanja i unapređenja šumskog fonda u privatnim šumama poželjno je korištenje postojećih osnova gospodarenja državnim šumama za okolne privatne šume.

Na područjima proriježene ili oštećene šume, te na površinama koje nisu prikladne za poljoprivredu valja predvidjeti pošumljavanje i uređenje šuma u skladu sa šumsko-gospodarskim osnovama. Pošumljavanje valja predvidjeti i na područjima napuštenih odlagališta otpada u skladu sa sanacijskim programom.

Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

Intenzivna poljoprivredna djelatnost zahtjeva primjenu agrotehničkih sredstava u cilju poboljšanja prinosa, suzbijanja štetnika i poboljšanja kvalitete poljoprivrednog zemljišta. No, prekomjernom uporabom takvih sredstava dolazi do zagađenja tla i podzemlja.

Rezultati opažanja kakvoće površinskih voda vršena na Vučici ukazuju na dosta lošu kvalitetu vode, tako da je to vodotok III. kategorije. Dovođenje u propisanu kategoriju kakvoće iziskuje sanaciju na širem području, kako bi se poboljšala kakvoća vodotoka.

Naselja uz državnu cestu su područja s ugroženom kakvoćom, uslijed znatnih emisija ispušnih plinova i prašine. Poboljšanje kvalitete zraka moguće je postići smanjivanjem inteziteta prometa motornih vozila (izgradnja obilaznica).

Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite

Obveza izrade Urbanističkog plana uređenja nalaže se za naselje Beničanci, s obzirom na njegov značaj kao gospodarskog središta Općine Magadenovac. Izrada detaljnih planova uređenja predviđena je za športsko-rekreacijske i gospodarske zone površine veće od 5,0 ha. Obveza procjene utjecaja na okoliš utvrđena je za građevine i zahvate u prostoru koji su određeni posebnim propisima.

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav (ceste, pošta i javne telekomunikacije)

Cestovni promet

Postojeće stanje cestovne mreže

Područje Općine Magadenovac je značajno prometno i općenito infrastrukturno županijsko čvorište, s obzirom na sustave prometne i komunalne infrastrukture koji prolaze njegovim područjem. Na području Općine Magadenovac, prema Pravilniku o razvrstavanju cesta (NN 25/98), razvrstane su sljedeće kategorije cestovnih prometnica:

državna sabirna cesta

D 53 GP Donji Miholjac – Našice – GP Slavonski Brod

- duljina odsječka na području Općine Magadenovac 9,0 km

županijske ceste

Ž 4031 D 34–Viljevo–Kapelna–Kućanci–Magadenovac–Šljivoševci–Lacići– Koška (D 2)

Ž 4049 Črnkovci (D 34) – Marijanci – Šljivoševci (Ž 4031)

Ž 4058 D 53 (Beničanci) – Bokšić Lug–Bokšić–Beljevina–Feričanci (D 2)

lokalne ceste

L 44014 L 44013 – Krunoslavlje – Ž 4031 (Kućanci)

L 44015 Golinci (Ž 4046) – Kućanci (Ž 4031)

L 44018 Čamagajevci (Ž 4048) – Ž 4049 (Šljivoševci)

L 44019 Beničanci (D 53) – Lacići (Ž 4031)

Naselja općine dobro su povezana sa općinskim centrom, asfaltiranim kolnim prometnicama, a planovima Uprave za ceste Osječko-baranjske županije za razdoblje 2002.-2004.- godina ne predviđa građenje ili rekonstrukcija niti jedne dionice županijske ili lokalne ceste na području Općine Magadenovac.

Pregled državnih cesta na području Općine Magadenovac

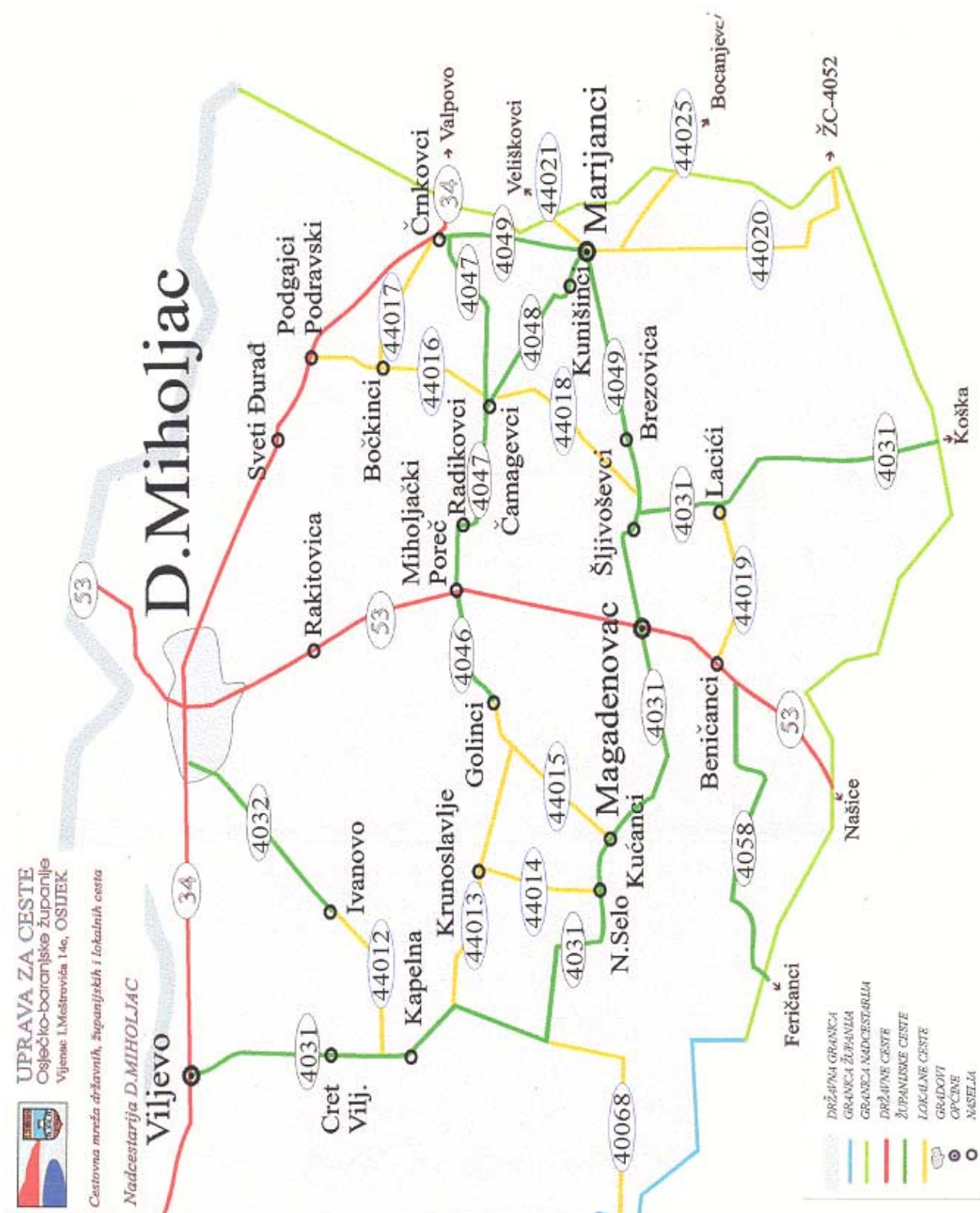
Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)
D 53	GP Donji Miholjac - Našice – GP Slavonski Brod	9,0
	U k u p n o	9,0

Pregled županijskih cesta na području Općine Magadenovac

Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)
Ž 4031	D 34 – Viljevo – Kapelna – Kućanci – Magadenovac – Šljivoševci – Lacići – Koška (D 2)	32,5
Ž 4049	Črnkovci (D 34) – Marijanci – Šljivoševci (Ž 4031)	9,8
Ž 4058	D 53 (Beničanci) – Bokšić Lug – Bokšić – Beljevina - Feričanci (D 2)	7,7
	U k u p n o	50,0

Popis lokalnih cesta na području Općine Magadenovac

Broj ceste	Opis ceste	Duljina (km)				
		asfalt	kamen	zemlja	nema kolnika	ukupno
L 44014	L 44013 – Krunoslavlje – Ž 4031 (Kućanci)	-	-	3,3	-	3,3
L 44015	Golinci (Ž 4046) – Kućanci (Ž 4031)	-	-	0,6	4,1	4,7
L 44018	Čamagajevci (Ž 4048) – Ž 4049 (Šljivoševci)	-	-	4,6	-	4,6
L 44019	Beničanci (D 53) – Lacići (Ž 4031)	4,2	4,0	-	-	8,2
	U k u p n o	4,2	4,0	8,5	4,1	20,8

Shema cestovne mreže Općine Magadenovac

Plan razvitka cestovne mreže

“Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske” (NN 139/99) odredila je prioritete, prema kojima je brodsko-miholjački cestovni smjer Slavonski Brod-Našice-Donji Miholjac (D53) uvršten tek u III.skupinu prioriteta.

“Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske” (NN 139/99) odredila je prioritete, prema kojima je brodsko-miholjački cestovni smjer Slavonski Brod-Našice-Donji Miholjac (D53) uvršten u **III.skupinu** prioriteta. Prema programu građenja i održavanja javnih cesta ne predviđa rekonstrukcija niti izgradnja novih dionica državnih cesta na području Općine Magadenovac, a održavanje cesta obavlja se prema godišnjem programu redovnog i izvanrednog održavanja.

Potrebno je rješavati kritične dionice postojećih prometnica, prilaze naseljima, te graditi suvremene kolnike na dionicama državnih, županijskih i lokalnih cesta s tucaničkim i zemljanim kolnicima, kao i vršiti rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta radi povećanja nosivosti, poboljšanja elemenata trasa i proširenja kolnika užih od 5,50 m.

Radi izmicanja tranzitnog prometa iz centra naselja Beničanci ovim je Planom predviđena korekcija trase sabirne državne ceste D 53 u prolazu kroz naselje Beničanci (obilaznica Beničanaca), kao i korekcija trase županijske ceste Ž 4049 (južna obilaznica Šljivoševaca) i Ž 4031 (istočna obilaznica Lacića).

Iz proračunskih sredstava Općine Magadenovac izvršeno je tijekom proteklog razdoblja asfaltiranje ulica u Malinovcu i Magadenovcu, te ulice I.Krajačića u Lacićima. U planu je popravak i asfaltiranje još po jedne ulice u Lacićima i Kućancima, te asfaltiranje svih ulica u Beničancima.

U sklopu cestovnih koridora, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne uprave za ceste, predviđa se rekonstrukcija postojećih, odnosno izgradnja novih benzinskih postaja s pratećim sadržajima i to na način da se osigura sigurnost svih sudionika u prometu i uvjeti zaštite okoliša. Nove benzinske postaje moraju veličinom i smještajem biti prilagođene okolišu, te se njihovim smještajem ne smiju pogoršati uvjeti stanovanja u okolnom prostoru ni narušiti slika grada u vrijednim povijesnim i prirodnim prostorima.

Održavanje lokalnih cesta obavlja se prema godišnjem programu redovnog i izvanrednog održavanja.

Pješački promet

Cilj planiranja pješačkih veza je stvaranje neovisne mreže pješačkih veza, po mogućnosti zelenim pojasom odvojenih od kolnog prometa, da bi kretanje ljudi bilo sigurnije i udobnije. Širina pješačkih staza je višekratnik širine jedne pješačke trake koja iznosi 0,75 m, no minimalna prikladna širina staze trebala bi iznositi 1,50 m.

Promet u mirovanju

Problem stacioniranja vozila tradicionalno je prisutan u gradskim središtima, a znatno manje u ostalim naseljima. Osnovicu za proračun budućih potreba za parkirališnim površinama predstavljaju slijedeće pretpostavke: stupanj motorizacije 1:3,3 (1 putnički automobil na 3,3 stanovnika) i struktura gradnje po namjeni. Ukupne potrebe kreću se oko 1,3 parkirališnih mjesta po registriranom vozilu, odnosno 25 do 40 m² uređenih prometnih površina po jednom osobnom vozilu.

Javni prijevoz putnika

Osnovni nositelj javnog prijevoza putnika je autobusni sustav s autobusnim stajalištima. Sva stajališta trebaju biti opremljena tipskim nadstrešnicama, kao i drugom uobičajenom opremom (klupe, koš za smeće, informacijski pano i slično).

Prijevoz roba

Javni prijevoz roba nema odgovarajuće riješeno pitanje parkiranja teretnih vozila. Predlaže se ograničenje parkiranja i zaustavljanja teretnih vozila u uličnim koridorima, te parkiranje na vlastitim pravno reguliranim i izgrađenim parkiralištima vlasnika teretnih vozila.

Biciklistički promet

Obzirom da se u svim naseljima i danas, iako u neadekvatnim prometno-tehničkim uvjetima, odvija biciklistički promet, očekuje se da će se on i dalje razvijati. Biciklistički promet je godinama bio potiskivan, djelomično zbog povišenja standarda, a dijelom i zbog povećanog automobilskeg prometa a time i povećane opasnosti za bicikliste. U planiranju buduće prometne mreže naselja biciklističkom prometu potrebno dati odgovarajuće značenje. Biciklistički trakovi minimalne širine 1,00 m (po mogućnosti odvojeni od kolika) trebaju biti predviđeni su na svim potezima gdje se očekuje intenzivan biciklistički promet.

P o š t a n s k i p r o m e t

Područje obuhvata Općine Magadenovac je u nadležnosti Središta pošta Osijek, a trenutno je pokriveno jednim poštanskim uredom s dostavnim područjem 31542 Magadenovac (ovaj ured obavlja dostavu za sva naselja Općine Magadenovac, kao i za naselje Brezovica s područja Općine Marijanci), što zadovoljava potrebe, te Hrvatska pošta d.d. u skoroj budućnosti ne planira otvaranje novih poštanskih ureda.

Predstojeća je zadaća u prvom redu tehničko - tehnološki napredak, tj. pružanje brzih i kvalitetnijih usluga te širi spektar raznovrsnijih usluga, dovršenje informatizacije procesa rada u prijemu poštanskih pošiljaka, poboljšanje kvalitete i pouzdanosti prijenosa pošiljaka, razvoj tržišnog pristupa i odnosa s korisnicima, uvođenje novih usluga i prilagođavanje postojećih specifičnim potrebama korisnika, kao i opremanje i uređenje poštanskog ureda.

T e l e k o m u n i k a c i j s k i p r o m e t

Zadnjih nekoliko godina HT intenzivno ulaže u razvoj telekomunikacijske mreže u Hrvatskoj, te su postignuti uočljivi i zavidni rezultati. Općina Magadenovac je preko Telekomunikacijskog centra Osijek dobro uklopljena u suvremenu digitalnu telekomunikacijsku mrežu Hrvatske. Dopisom T.3.10.08.1020-2096/02 od 04.06.2002. TK Centar Osijek odbio je izdavanje traženih podataka o stanju TK mreže na području Općine Magadenovac i planovima razvoja u narednom razdoblju.

Nepokretne mreže

Ustroj javnih telekomunikacija definiran je zakonom i pravilnicima. Nepokretna mreža Općine Magadenovac nalazi se u sklopu pristupnog područja Donji Miholjac, koje je izravno u vezi s komutacijskim čvorovima, a telekomunikacijska mreža do razine komutacijskih čvorova naziva se pristupnom mrežom.

Iz Prostornog plana Osječko-baranjske županije poznat je podatak da se na području Općine Magadenovac nalaze tri UPS-a (udaljeni pretplatnički stupanj), i to:

UPS Beničanci	- za naselje Beničanci i Malinovac
UPS Kućanci	- za naselje Kućanci
UPS Šljivoševci	- za naselje Šljivoševci , Lacići , Magadenovac i Brezovica .

Razvojni program HT-a predvidio je izbor optičke niti kao transmisijskog medija za izgradnju spojnih putova na svim razinama mreže. U razdoblju 1991-1999. godine TK centar Osijek uspio je izgraditi u Osječko-baranjskoj županiji gustu mrežu optičkih spojnih putova povezujući pri tome sve magistralne i pristupne centrale kao i udaljene pretplatničke stupnjeve i multipleksere. Intenzivnom izgradnjom pristupnih mreža u zadnjih nekoliko godina postignuti su zavidni rezultati - gotovo u svim mjestima izgrađena je ili je pred završetkom kabela mjesna mreža. Time je dosegnut jedan od razvojnih ciljeva društva da svako kućanstvo u Hrvatskoj može imati pristup na javnu telekomunikacijsku mrežu. Uz to, izgledan je ulazak u izgradnju mreža za kabelsku distribuciju televizijskog signala do kućanstva.

Prijenosni putevi su uglavnom na najvišoj tehnološkoj razini, ali modernizaciju i izgradnju novih treba očekivati s obzirom na razvoj ponude telekomunikacijskih usluga, te razvoj i izgradnju pristupnih mreža i komutacija. Prijenosni putovi svih razina vezivat će se prostorno uz postojeću i buduću prometnu infrastrukturu (ceste i željeznice).

Razvoj magistralne i spojne mreže bit će usmjeren u pravcu povećanja njenog transmisijskog kapaciteta korištenjem uređaja većih brzina prijenosa, kao i postepenog uvođenja WDM-a na potrebnim dionicama, a drugo područje razvoja odnosi se na povećanje održivosti mreže.

Pokretne komunikacije

Na području naselja Beničanci, te južno od naselja Malinovac (uz državnu cestu D53) se trenutno nalaze dvije bazne stanice (GSM), koncesionara CRONET-a i VIPneta-a S obzirom da gradnja baznih stanica pokretne mreže ulazi u red građevina od državne važnosti, prema članku 11. Pravilnika o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži, područje pokrivanja mreže mora sadržavati sva županijska središta, gradove i naselja, kao i sve važnije cestovne i željezničke prometnice, te važnije plovne puteve na unutrašnjim vodama i teritorijalnom moru Republike Hrvatske. Pri gradnji baznih stanica pokretne telekomunikacijske mreže treba poštivati Zakon o građanju, kao i sve druge propise koji se odnose na gradnju takvih vrsta građevina.

Radio i TV sustav veza

Prostor Općine Magadenovac pokriven je radijskim i TV signalom preko postojećih objekata za emitiranje i prijenos radio i TV programa (niti jedan na području Općine Magadenovac). Planom razvoja HRT-a na području Općine Magadenovac ne planira se gradnja objekata radio i TV sustava mreža.

3.5.2. Energetski sustav

Naftna polja i naftovodi

Na području Županije vadi se sirova nafta na 8 naftnih polja, te se spojnim i kolektorskim naftovodima transportira do otpremne stanice u Beničancima.

Na području Općine Magadenovac nalaze se nalazišta nafte (eksploataciona polja Beničanci, Lacići-Obod, Kućanci-Kapelna i dr.). Bušotine su povezane internim naftovodima s otpremnom stanicom u Beničancima. Od otpremne stanice Beničanci položen je magistralni naftovod za transport sirove nafte do naftnog terminala (utovarne stanice) Rušćica na Savi kod Slavenskog Broda, odakle se nafta teglenicama otprema do rafinerije u Sisku.

Plinoopskrba

Kroz područje Općine Magadenovac prolaze sljedeći plinovodi:

- magistralni plinovod DN300 Beničanci-Belišće na koji je priključena MRS Magadenovac,
- magistralni plinovod DN350 Donji Miholjac – Beničanci,
- magistralni plinovod DN300 Beničanci-Našice,
- regionalni plinovod DN150 Beničanci-Našice (cementara),
- priključni plinovod DN100 Obod.

Također, u planu je gradnja magistralnog plinovoda DN600 Donji Miholjac-Slobodnica.

Sva naselja na području Općine Magadenovac imaju izvedenu plinsku mrežu i opskrbljuju se zemnim plinom (plinska mreža izvedena 1994.-1995.godine), te u dogledno vrijeme nema potrebe za proširenjem. Područje Općine Magadenovac se opskrbljuje plinom tlaka 1-3 bara preko mjerno-redukcijske stanice u Beničancima, na koju je priključeno i naselje Brezovica (pripada području Općine Marijanci).

Koncesija za opskrbu prirodnim plinom naselja na području Općine Magadenovac dodijeljena je Hrvatskoj elektroprivredi d.d. - DP "Elektroslavonija", Pogon distribucije plina Osijek.

Elektroenergetska mreža

Prijenos električne energije

Distribuciju električne energije obavlja DP "Elektroslavonija" Osijek preko svoje distribucijske elektroenergetske mreže. Distribucijska mreža na 35 kV naponskoj razini služi za dopremu električne energije u neposrednu blizinu većih skupina potrošača, a sadrži trafostanice 35/10 kV te podzemne kableske i nadzemne 35 kV dalekovode. Ovim dalekovodima se TS 35/10 kV povezuju s TS 110/35 kV iz kojih se napajaju, a također se i međusobno povezuju. Mreža na 10 kV naponskoj razini služi za dopremu električne energije do skupina kućanstava ili pojedinih gospodarskih ili javnih sadržaja, a sadrži trafostanice 10/0,4 kV te podzemne kableske i nadzemne 10 kV dalekovode.

Gotovo sva niskonaponska mreža na području općine stara je četrdesetak godina, te je potrebno izvršiti njenu rekonstrukciju (zamjena drvenih nosača betonskim, i djelomična zamjena zračnih vodova kabelima). U sljedećim se razdobljima planira nastavak ove rekonstrukcije u svrhu poboljšanja niskonaponskih prilika i kvalitete opskrbe potrošača.

Pregled stanja niskonaponske mreže i planiranih zahvata

Naselje	Postojeće stanje	Plan
BENIČANCI	Naselje se napaja se iz TS 35/10 kV Donji Miholjac zračnim dalekovodom DV 10 kV Beničanci. Iz pojne stanice se napajaju 4 razdjelne stanice (TS 10(20)/0,4 kV), od kojih su tri široke potrošnje, a jedna industrijska. Razdjelne su stanice međusobno povezane zračnim i kableskim dalekovodima. Na području Beničanaca je ukupno 6,8 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV).	U Beničancima se planira izgradnja TS 10(20)/0,4 kV s priključnim kableskim dalekovodom.
KUČANCI	Kučanci se napajaju iz TS 35/10 kV Donji Miholjac zračnim dalekovodom DV 10 kV Beničanci. Iz pojne stanice se napajaju tri razdjelne stanice (TS 10(20)/0,4 kV) koje su međusobno povezane zračnim i kableskim dalekovodima. Na području Kučanaca je ukupno 10,68 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV). Naselje Novi Kučanci (dio naselja Kučanci) se napaja iz TS 35/10 kV Donji Miholjac zračnim dalekovodom DV 10 kV Beničanci. Iz pojne stanice se napaja jedna razdjelna stanica (TS 10(20)/0,4 kV). Na području Novih Kučanaca je ukupno 2,47 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV).	U Kučancima se planira izgradnja TS 10(20)/0,4 kV s priključnim kableskim dalekovodom. U naselju Novi Kučanci se u sljedeće dvije godine ne predviđaju nikakvi zahvati na elektroenergetskim postrojenjima.
LACIĆI	Naselje Lacići se napaja iz TS 35/10 kV Donji Miholjac zračnim dalekovodom DV 10 kV Beničanci. Iz pojne stanice se napajaju dvije razdjelne stanice (TS 10(20)/0,4 kV) koje su međusobno povezane zračnim i kableskim dalekovodima. Na području Lacića je ukupno 4,9 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV).	U naselju Lacići se planira izgradnja TS 10(20)/0,4 kV s priključnim kableskim dalekovodom.
MAGADENOVAC	Naselje Magadenovac se napaja iz TS 35/10 kV Donji Miholjac i TS 35/10 kV Črnkovci zračnim dalekovodima DV 10 kV Beničanci i DV 10 kV Marijanci. Iz pojnih stanica se napajaju dvije razdjelne stanice (TS 10(20)/0,4 kV) koje su međusobno povezane zračnim i kableskim dalekovodima. Na području Magadenovca je ukupno 1,685 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV).	U naselju Magadenovac se planira zamjena i rekonstrukcija zračnog dalekovoda DV 10 kV Beničanci (dionica Svinjogojska farma - Magadenovac).
MALINOVAC	Naselje Malinovac se napaja iz TS 35/10 kV Donji Miholjac zračnim dalekovodom DV 10 kV Beničanci. Iz pojne stanice se napaja jedna razdjelna stanice (TS 10(20)/0,4 kV). Na području Malinovca je ukupno 2,33 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV).	U naselju Malinovac se ne predviđaju nikakvi zahvati na elektroenergetskim postrojenjima.
ŠLJIVOŠEVCI	Naselje Šljivoševci se napaja iz TS 35/10 kV Črnkovci zračnim dalekovodom DV 10 kV Marijanci. Iz pojne stanice se napajaju tri razdjelne stanice (TS 10(20)/0,4 kV), od kojih su dvije široke potrošnje, a jedna je industrijska, a koje su međusobno povezane zračnim i kableskim dalekovodima. Na području Šljivoševaca je ukupno 5,096 km zračne mreže niskog napona (0,4 kV).	U naselju Šljivoševci se planira izgradnja TS 10(20)/0,4 kV s priključnim kableskim dalekovodom.

Naponski nivo 110 i 35 kV

Područjem Općine Magadenovac prolazi DV 110 kV Našice - D.Miholjac, a ne planira se gradnja drugih objekata.

Područjem Općine Magadenovac prolazi dalekovod DV 35 kV Bokšić – Beničanci, a u sljedećem planskom razdoblju na naponskom nivou 35 kV ne planiraju se intervencije, niti gradnja novih TS 35/10 kV, odnosno vodova naponskog nivoa 35 kV.

Alternativni izvori energije

Hidropotencijal malih vodotokova do sada nije bio interesantan za proizvodnju električne energije u okviru HEP-a. Radi utvrđivanja hidropotencijala malih vodotokova treba prvo provesti istraživanja kojima će se utvrditi na kojim vodotocima postoji i koliki je taj hidropotencijal.

Na području općine postoje i velike količine biljnih otpadaka i ostale biomase, te postoje mogućnosti za njihovo korištenje u proizvodnji energije. Ove mogućnosti za sada nisu istražene, ali one su znatne i u budućnosti ih je potrebno intenzivnije koristiti.

Sunce je najveći potencijalni izvor energije, ali do sada nije riješen postupak kojim bi se ta ogromna energija po pristupačnim cijenama i u pravom trenutku stavila na raspolaganje potrošačima. Klimatski uvjeti omogućavaju korištenje ograničenih količina sunčeve energije, te se zbog toga njezino korištenje planira kao dopuna konvencionalnim izvorima energije.

Mogućnost korištenja energije vjetra za sada nije istražena.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav (vodoopskrba, odvodnja, uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja)

V o d o o p s k r b a

Opskrba vodom naselja Općine Magadenovac će se odvijati u sklopu vodoopskrbnog sustava Donji Miholjac (jedan od 7 sustava na području županije), kao što je predviđeno elaboratom "Plan razvitka vodoopskrbe Osječko-baranjske županije do 2015.godine" – izrađivač HIDROING d.o.o. Osijek 1999.godine.

Osnovni element ovog sustava je glavni planirani transportno-distributivni cjevovod, promjera 300 mm, koji iz pravca Donjeg Miholjca (crpilište) ide prema Našicama (crpilište Valimirovac), u koridoru državne ceste D 53. Ovaj cjevovod prolazi kroz naselja Magadenovac, Beničanci i Malinovac. U Magadenovcu se odvaja od ovog cjevovoda drugi, promjera 150 mm, koji ide prema Kućancima (i dalje), kao i cjevovod promjera 150 mm na kojeg se priključuju naselja Šljivoševci i Lacići. Iz naselja Lacići ovaj se cjevovod nastavlja ponovno prema Beničancima, tvoreći tako vodoopskrbni prsten Magadenovac – Šljivoševci – Lacići – Beničanci - Magadenovac.

U tu je svrhu izgrađen do sada samo dio magistralnog voda Donji Miholjac - Našice (od Donjeg Miholjca do Miholjačkog Poreča), dok je izgradnja nastavka (Miholjački Poreč – Magadenovac – Malinovac do rijeke Vučice, ukupne duljine 10,4 km) trenutno vremenski upitna zbog nedostatka financijskih sredstava. Kada ovaj magistralni cjevovod kroz područje općine Magadenovac bude izgrađen, planira se početak gradnje glavnih opskrbnih cjevovoda Magadenovac-Kućanci, Magadenovac-Šljivoševci-Marjanci i Beničanci-Lacići-Šljivoševci, kao i izgradnja lokalne vodoopskrbne mreže u svim naseljima.

Istovremeno se planirava povećanje kapaciteta crpilišta u Donjem Miholjcu na predviđenih 200 l/s, kao što je predviđeno Planom vodoopskrbe Osječko-baranjske županije.

Planirana potrošnja vode

Veličina specifične norme potrošnje se izražava kao planirana ukupna srednja dnevna potreba vode po stanovniku. Predložene norme potrošnje sadrže u sebi i potrebe vode za industriju i gospodarstvo, osim zasebnih većih industrijskih potrošača. Norme su utvrđene prema sljedećoj tablici:

BROJ STANOVNIKA	1998. godine (l/stan/dan)	2015.godine (l/stan/dan)
500-1.000	150	180
< 500	100	150

Odvodnja otpadnih voda

Iskorištenu i upotrijebljenu vodu potrebno je u okviru propisane kvalitete što prije i što sigurnije odvesti te upustiti u recipijente (rijeke, vodotoke, melioracione kanale) kako one svojim procjeđivanjem u podzemlje i površinske tokove ne bi ugrožavale kvalitet podzemnih i površinskih voda koje se upotrebljavaju za vodoopskrbu ili pak kao tehnološka voda, a čije su količine i zalihe ograničene i svakim danom ih je sve manje.

Zatečena situacija s odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda nije zadovoljavajuća, jer ne postoji organizirani sustavi odvodnje i pročišćavanja. Pojedinačna rješenja, kao što su septičke jame i drugi manji uređaji obično su građeni nestručno, ne držeći se osnovnih sanitarno tehničkih principa.

Kanalizacijski sustav na području Općine Magadenovac ne postoji, iako je njegova izgradnja predviđena važećim urbanističkim planovima uređenja naselja. Odvodnja oborinskih voda svih naselja na području Općine Magadenovac se trenutno vrši otvorenim kanalima u vodotoke, a odvodnja fekalnih voda riješena je izgradnjom septičkih jama i gnojnica. Stoga se u idućem razdoblju trebaju planirati zahvati zahvati na projektiranju i izgradnji odvodnog sustava Općine Magadenovac.

Kako bi se pokrenulo sustavno rješenje problema odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, Osječko-baranjska županija izradila je "Plan razvitka odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području županije", kojim je izrađena koncepcija rješenja odvodnje za sva naselja, te definirani uvjeti ispuštanja otpadnih voda u prijemnike.

S obzirom da se radi o malim naseljima, smještenim na malim međusobnim udaljenostima, realno je i racionalno da se pristupi izradi zajedničkog sustava odvodnje, pri čemu bi lokacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda bila uz naselje Beničance, s recipijentom vodotokom Stara Vučica. Sustav odvodnje zamišljen je tako da se otpadne vode iz četiri smjera vode prema uređaju za pročišćavanje:

- iz smjera naselja Kućanci i dijela naselja Beničanci,
- iz smjera naselja Magadenovac i dijela naselja Beničanci,
- iz smjera naselja Šljivoševci i Lacići,
- iz smjera naselja Malinovac.

Ovaj sustav podrazumijeva razdjelni sustav odvodnje, tj. samo se fekalne vode transportiraju zacijevljeno do uređaja za pročišćavanje, s time da je potrebno voditi računa i o podizanju razine otpadne vode pomoću crpnih stanica, ovisno o lokalnim terenskim prilikama i visinskim odnosima. Oborinske će se vode voditi zacijevljeno kroz naselja i upuštati u postojeće otvorene kanale za odvodnju.

Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda je ključni objekt za zaštitu voda, a njegova je lokacija određena na najpovoljnijoj lokaciji glede izgrađenosti naselja, smjera pada terena, blizinu recipijenta, ružu vjetrova i mogućnost etapne realizacije. Lokacija uređaja predviđena je na obali vodotoka Stara Vučica, koji je karakteriziran kao vodotok II. kategorije.

Temeljem hidrauličkih proračuna određeno je maksimalno hidrauličko opterećenje od 600 m³/dan, te maksimalno biokemijsko opterećenje od 185 BKP5/dan, iz čega je proizašao i konačni kapacitet uređaja za pročišćavanje od 3.200 ES. Ovaj se uređaj može graditi u dvije etape – 1.600+1.600 ES (najprije za naselje Beničanci i Lacići, a zatim i za ostala naselja).

Kako je u izradi **Plan razvitka odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Osječko-baranjske županije**, kojim će se dati osnovna i racionalna koncepcijska rješenja odvodnje otpadnih voda za sve gradove i općine, mogu se dogoditi promjene na izloženom rješenju odvodnje Općine Magadenovac.

Posebni problem predstavljaju otpadne vode sa svinjogojske farme Magadenovac, koje se ispuštaju u lagune. Lagune se prazne odvoženjem gnojovke na okolne poljoprivredne površine, a u nemogućnosti odvoženja gnojovka se nekontrolirano ispušta u melioracijske kanale.

Državnim planom za zaštitu voda (NN 8/99) određeno je da je državna voda na području Općine Magadenovac vodotok Vučica, za koju je propisana II.kategorija.

Uređenje vodotoka i voda

Područje Općine Magadenovac pripada teritorijalnim osnovama za upravljanje vodama i ustrojstvu vodnog gospodarstva pripada vodnom području sliva Drave i Dunava, a u cjelosti se nalazi na slivnom području "Karašica-Vučica".

Zaštita od štetnog djelovanja voda

Zaštita od poplava

Stupanj reguliranosti vodotoka na području Općine Magadenovac je zadovoljavajući, a sustav za obranu od poplava štiti područje Općine Magadenovac od velikih voda rijeke Vučice.

Dio sustava za zaštitu od poplava na području Općine Magadenovac čini usporni nasip uz lijevu obalu Vučice kod Beničanaca. Usporni nasip uz lijevu obalu Vučice ukupne je dužine 8,87 km i trasa nasipa leži između rkm 45+530 i 54+400 rijeke Vučice kod Beničanaca. Nasip brani od velikih voda Vučice područja svih naselja općine, odnosno površinu od oko 3.300 ha.

U svrhu proučavanja režima površinskih voda osnovana je hidrološka postaja Beničanci na Vučici (rkm 47+900 – most na cesti Beničanci-Klokočevac).

Inundacijski pojas

U planu je određivanje vanjska granice inundacijskog pojasa uz rijeku Vučicu. Sve zamlijsne čestice u utvrđenom (uređenom i neuređenom) inundacijskom pojasu, od vanjske granice pojasa do korita vodotoka imaju svojstvo vodnog dobra.

Odvodnja melioracijskih površina

Odvodnja melioracijskih površina je značajna i raširena tehnička mjera u nizinskom dijelu područja uz Dravu, a osnovna je svrha odvodnjavanja povećanje poljoprivredne proizvodnje na postojećim i novim poljoprivrednim površinama. Za zaštitu od suvišnih voda sustavi za odvodnjavanje obuhvaćaju kanalsku mrežu, cijevnu drenažu, crpne stanice i objekte na kanalima. Izvršena rajonizacija nizinskih površina u drenažne klase zemljišta, provedena prema raspoloživim pedološkim, topografskim i hidrološkim uvjetima pokazuje stanje i probleme uređenja zamlijsa, kao potrebne zahvate za odvodnju suvišne vode. Najveće površine I. i II. klase zemljišta s izraženim vrlo visokim stupnjem vlaženja nalaze se na slivnom području Karašica-Vučica, a time i na području Općine Magadenovac.

Detaljna odvodnja podzemnom drenažom izvedena je na ukupnoj površini od 1.753 ha, a pojedinačnom (random) drenažom obuhvaćeno je 1.010 ha.

Hidrografsku mrežu Općine Magadenovac čine osnovni i detaljni melioracijski objekti za odvodnju. Osnovni melioracijski objekt je vodotok Vučica (melioracijski objekt I.reda) i glavni i odvodni kanali: Stara Vučica, Strug, Velika Dubrava, Carigrad, Putna i Pištanac (melioracijski objekt II.reda), te parcelni ili detaljni kanali (melioracijski objekti IV.reda). Gustoća kanalske mreže na području Općine Magadenovac iznosi 24 m/ha, a odvodnja se uglavnom odvija gravitacijski.

Ukupna dužina kanala I. i II. reda iznosi 61,23 km, od čega na kanale I. reda otpada 11,70 km, a na kanale II. reda 49,30 km. Ukupna dužina kanala III. i IV. reda iznosi 216,45 km, s prosječnom dubinom 1,5 m i širinom u razini terena od 8,0 m.

Kanali I. reda

- Vučica 10,95 km
- Bukvik 0,35 km
- Iskrica 0,40 km

Kanali II. reda

- Stara Vučica 15,36 km
- Carigrad 10,13 km
- Putna (sliv Vučice) 7,54 km
- Putna (sliv Karašice) 2,10 km
- Velika Dubrava 6,49 km
- Strug 3,50 km
- Pištanac I 4,40 km

Uređenje vodotoka i voda

Područjem Općine Magadenovac protječu vodotoci Vučica, Stara Vučica, Carigrad, Putna (sliv Stare Vučice), Putna (sliv Karašice), Velika Dubrava, Strug i Pištanac I. U narednom razdoblju se ne predviđaju značajniji radovi na regulaciji, osim manjih interventnih zahvata na zaštiti dna i pokosa.

3.6. POSTUPANJE S OTPADOM

Opasni i posebni otpad

Problematika zbrinjavanja opasnog i posebnog otpada (nisko i srednje radioaktivnog otpada) ima osobitu važnost s gledišta zaštite okoliša i prirodnih resursa, te je zbrinjavanje opasnog otpada zakonom ustrojeno na razini Države. Trajno odlaganje opasnog, nisko i srednje radioaktivnog otpada koji se pojavljuje u industriji, energetici, zdravstvu i drugim djelatnostima Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) na prostoru Osječko-baranjske županije nije predviđeno. Na temelju podataka Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja - Uprave za zaštitu okoliša, Odjela za otpad, na području Općine Magadenovac nema tvrtki koje imaju odobrenje za obavljanje djelatnosti postupanja s opasnim otpadom.

Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske na području Županije potrebno je odrediti jednu lokaciju za skladištenje i deponiranje opasnog otpada, te 6 lokacija prikupljališta otpada. Na području Općine Magadenovac ne predlaže se lokacija prikupljališta opasnog otpada.

Tehnološki otpad

Na području Općine Magadenovac nema gospodarskih ili drugih subjekata koji stvaraju tehnološki otpad. Eventualna privremena odlagališta tehnološkog otpada urediti će se na mjestima njegovog nastajanja. Proizvođači otpada trebali bi koristiti tehnička rješenja koja ne stvaraju tehnološki otpad ili ga stvaraju u minimalnim količinama, koristiti adekvatne sirovine, odnosno što više reciklirati tehnološki otpad u vlastitom proizvodnom proces ili ga skupljati i plasirati kao sekundarnu sirovinu drugim proizvodnim djelatnostima.

Komunalni otpad

Komunalni otpad je otpad iz kućanstava, otpad koji nastaje čišćenjem javnih površina i otpad sličan otpadu iz kućanstava koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima. Specifične količine otpadaka po stanovniku na dan kreću se oko 0,50 kg/dan/stanovniku. Temeljem toga ukupna godišnja količina komunalnog otpada Općine Magadenovac može se procijeniti na oko 350 t/godišnje.

Na području Općine Magadenovac za sada ne postoji organizirano prikupljanje komunalnog otpada, što će u budućnosti svakako trebati izmijeniti na način da se njegovo prikupljanje i odvoz obavlja barem jednom tjedno, a prikupljanje i odvoz glomaznog otpada barem jednom godišnje, na način koji će biti reguliran posebnom odlukom.

S obzirom na odredbe PPOBŽ-a, PPUO-om Magadenovac za područje Općine Magadenovac određuje se lokacija za odlaganje komunalnog otpada (kontrolirana komunalna deponija) u blizini naselja Kućanci, na lokaciji kčbr.325 K.O.Kućanci (toponim Kladje), koja je označena na kartografskom prikazu broj **3. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora.**

Međutim, treba imati u vidu činjenicu da se izrađuje posebna Studija o zajedničkom odlaganju komunalnog otpada na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije (regionalna deponija). U slučaju izgradnje regionalne komunalne deponije za potrebe Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije (zajedničko deponiranje komunalnog otpada za više gradova/općina), ova lokacija za izgradnju kontrolirane komunalne deponije za potrebe Općine Magadenovac nije obvezujuća.

Zamišljeno je da se u konačnosti komunalni otpad s područja Općine Petrijevci sabire na postojećoj deponiji komunalnog otpada (Donji Miholjac), odakle će se transportirati i trajno zbrinjavati u regionalnoj deponiji komunalnog otpada.

Postupnim uvođenjem odvojenog skupljanja i iskorištavanja korisnih sastojaka iz komunalnog otpada mogu se bitno smanjiti troškovi njegova odlaganja. Uz sve ove financijske efekte ujedno se minimalizira štetan utjecaj na okoliš, što ni u kom slučaju nije od manjeg značenja. Uz pretpostavku da se u cijelosti koristi potencijal količina kroz izdvojeno skupljanje papira i kartona, stakla, metala i biološkog otpada, odlagalo bi se svega cca 50 % ukupne količine komunalnog otpada.

Inertni otpad

Inertni otpad je otpad koji uopće ne sadrži ili sadrži malo tvari koje podliježu fizikalnoj, kemijskoj i biološkoj razgradnji pa ne ugrožavaju okoliš. Riječ je uglavnom o zemljanim iskopima i građevinskoj štuti. Dio prikupljenog inertnog otpada koristi se na nekim deponijama za prekrivanje prikupljenog komunalnog otpada, no ostatak se direktno odlaže na deponije i zauzima dragocjeni prostor (površinom i volumenom).

Čišćenje "divljih" deponija i sanacija bivših odlagališta

Zbog nedostataka sustava prikupljanja komunalnog otpada, a dijelom zbog nedostatka ekološke svijesti, kontinuiran i težak problem su divlje deponije otpada u prirodi. U odnosu na stanje iz prošlosti vidi se određen pomak, jer se ipak poduzimaju akcije čišćenja ili zatrpavanja divljih deponija, od kojih se neke više ne obnavljaju.

3.7. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Zaštita okoliša je cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja. Osnovni ciljevi zaštite okoliša su:

- trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti,
- očuvanje kakvoće žive i nežive prirode i racionalno korištenje prirode i njenih dobara,
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajolika, unapređenje stanja okoliša i osiguravanje boljih uvjeta života.

Zaštita okoliša postiže se praćenjem, sprječavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš, te poticanjem upotrebe proizvoda i korištenje proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš. Potrebno je imati uravnotežen odnos zaštite okoliša i gospodarskog razvoja i sprovesti sanaciju već ugroženih dijelova okoliša. Zaštita okoliša podrazumijeva planiranje i korištenje prostora, tako da se u njemu osigurava življenje i gospodarski razvoj uz istovremenu brigu za trajno očuvanje razvojnih potencijala. Prostorno planiranje je jedan od značajnijih instrumenata zaštite okoliša, te stoga pravilno planiranje i usmjeravanje ukupnih aktivnosti na određenom prostoru bitno sprječavaju narušavanje kvalitete okoliša, odnosno pospješuju njegovo unapređenje.

Planiranje gospodarenja okolišem je dio prostornog planiranja, a potrebno je zbog iznalaženja najefikasnijeg i održivog korištenja izvora i mogućnosti sagledavanja svih sastavnica koje utječu na stanje u prostoru. Ovaj Prostorni plan utvrđuje ciljeve i interese koji se na području obuhvata trebaju ostvariti vodeći računa da korištenje prostora osigura sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja okoliša.

U procesu planiranja uz zaštitu okoliša, u svezi sa svim budućim aktivnostima, moraju se utvrditi mjere zaštite okoliša od utjecaja do sada korištenih objekata, te mjere za zaštitu tla, voda, zraka, biljnog i životinjskog svijeta, krajolika, kulturnih i prostornih vrijednosti od svih vidova već pristunog i eventualnog budućeg onečišćenja. Kontinuirano praćenje stanja okoliša, započeto izradom i donošenjem "Izvešća o stanju okoliša Osječko-baranjska županije", treba nastaviti izradom dokumenata u svrhu zaštite i unapređenja okoliša, te uspostaviti učinkoviti sustav ostvarivanja te zaštite.

Okoliš Općine Magadenovac je očuvan i kao takav potencijalno predstavlja vrijedno dobro održivog razvoja. Samo u pojedinim segmentima okoliš je izložen pritiscima, naročito otpadom i otpadnim vodama, te se traže racionalni postupci za njegovu sanaciju, koja ne može biti niti jednostavna niti jeftina. Također neke tendencije razvoja upozoravaju na neophodne preventivne mjere, kako se stanje okoliša ne bi pogoršalo. Zaštita okoliša s aspekta realizacije prostornih planova provodi se u obliku preventive kod izdavanja lokacijskih dozvola kojima se utvrđuju mjere zaštite i sanacije osobito vrijednih i ugroženih dijelova okoliša, ostale mjere zaštite okoliša i prirode (izdavanje vodopravnih, sanitarno - tehničkih i higijenskih uvjeta), te u zakonom predviđenim slučajevima potreba izrade studije o utjecaju na okoliš.

3.7.1. Zaštita tla

Specifičan vid zagađenja tla je nekontrolirano odlaganje krutog i tekućeg (otpadna ulja) otpada. Devastiranjem tla na takav način vrlo često dolazi do posljedica koje onemogućavaju ili veoma otežavaju njihovo privođenje planiranoj namjeni, a naročito uređenje u zelene površine. Devastaciji su naročito izložene upravo javne površine, korita vodotoka, te površine uz prometnice i puteve, koje predstavljaju potencijal za ozelenjavanje i trajno uređenje, čime problem postaje izraženiji. Zagađenje tla u okolini grada često uzrokuje nestručna primjena agrotehničkih mjera što može dovesti do bitnih poremećaja ekosistema i narušavanja prirodnih odnosa.

Kod utjecaja na tlo potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati oštećenja njegovih prirodnih funkcija, te njegovih funkcija arhiviranja prirodne i kulturne povijesti. Sve površine tla sposobne za poljoprivrednu proizvodnju raspoređene su prema plodnosti u osam bonitetnih klasa i dvije potklase u svakoj klasi. Poljoprivredna tla dijele se po njihovoj kakvoći u šest skupina pri čemu su u I. skupini najpovoljnija poljoprivredna tla. Procjena kakvoće šumskih tala utvrđuje se bodovanjem trajnih svojstava njihove plodnosti. Uzme li se u obzir podjela tala između poljoprivrede i šumarstva, tada šumarstvu pripadaju V, VI i VII bonitetna klasa.

Na nekim lokacijama prisutno je srednje i jako oštećenje tala uzrokovano pesticidima i drugim biocidima, komunalnim otpadnim vodama, smanjenjem humusa, stagnacijom vode u tlu, kvarenjem strukture i zbijanjem tla, izgradnjom naselja i trajnih građevinskih objekata. Zaštita tla od onečišćenja provodi se u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnje zdrave hrane, te zaštita zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta. Kroz izradu plana nastojalo se racionalno koristiti poljoprivredno zemljište te smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe putem usklađivanja interesa svih korisnika prostora. Promjena namjene poljoprivrednog zemljišta ograničena je zakonom, te se za promjenu namjene plaća naknada koja se koristi namjenski za programe i mjere osposobljavanja neplodnog zemljišta i povećanje proizvodne sposobnosti ostalog zemljišta. Zbog zaštite i sprečavanja ovakvih nepovoljnih utjecaja na tlo potrebno je poduzimati sljedeće mjere i aktivnosti:

- održivim korištenjem proizvodnih resursa stvoriti ekološki prihvatljive proizvode i sustave proizvodnje hrane, u svrhu očuvanja i zaštite prirodnog okoliša,
- podupirati organsko-biološku poljoprivredu, a odgovarajućim mjerama u poljoprivredi svesti upotrebu kemijskih sredstava na neophodni minimum, te posebnim mjerama stimulirati ekološku obradu zemlje,
- spriječiti zagađivanje zraka iz kojeg se štetni slojevi i teški metali talože u tlo,
- osigurati financijske i organizacijske uvjete za čišćenja svih divljih deponija, efikasno sprečavati njihovo obnavljanje, te sanirati postojeće legalne deponije otpada,
- provoditi racionalnu postupnu izgradnju kanalizacijske mreže s uređajima za pročišćavanje otpadnih voda,

- eksploataciju mineralnih sirovina provoditi na temelju posebne studije gospodarenja mineralnim sirovinama, koja će uz druge kriterije valorizirati kvalitetna poljoprivredna tla, te ih zaštititi,
- posebnim mjerama smanjivati negativne učinke prometa i havarija u eksploataciji i prijevozu nafte,
- predvidjeti preventivne i operativne mjere zaštite, dojave, blokade i postupke sanacije za slučaj izlivanja nepovoljnog medija u okoliš.

3.7.2. Zaštita voda

Dominantan izvor zagađenja su otpadne vode, ali nisu zanemarivi ni ostali izvori zagađenja (kao ispiranje zagađenih površina i prometnica, erozija i ispiranje tla, aplikativna sredstva u poljoprivredi, gnojista, prirodna zagađenja i slično). Postoji mogućnost i povremenih izvanrednih zagađenja uslijed havarija, remonta, nepažnje i sličnog, s obzirom na nepostojanje kanalizacijskog sustava.

Monitoring ispitivanja kvalitete površinskih voda je prema ustaljenom programu "Hrvatskih voda". Na mjernim mjestima se vrši uzorkovanje i analiziranje sljedećih parametara: vodostaj, temperatura zraka, temperatura vode, pH elektrovodljivost, boja, miris, otopljeni kisik, zasićenje kisikom, BPK5, KPK, suspendirana tvar, ukupni ostatak, sagorljivi ostatak, nitriti, nitrati, fosfati, amonijak, NBK – najvjerojatniji broj koliformnih bakterija, broj aerobnih bakterija i indeks saprobnosti.

Svrstavanje voda u vrste obavlja se temeljem Uredbe o klasifikaciji voda (NN 77/98.) na osnovi izračunate mjerodavne vrijednosti parametara analiziranih uzoraka vode. Područja na kojima se nalaze izvorišta moraju biti zaštićena od namjernog ili slučajnog zagađenja i od drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost voda ili na njenu izdašnost.

3.7.3. Zaštita zraka

Za Općinu Magadenovac ne provode se mjerenja i ispitivanja kakvoće zraka. Zakonom se propisuje i uspostavljanje mjerenja posebne namjene radi provjere utjecaja na okoliš nekog izvora emisije u slučaju osnovane sumnje ili pritužbi građana da je došlo do prekomjernog onečišćenja zraka. Najveća opasnost od zagađenja prijeti od sve intenzivnijeg kolnog prometa, kao i od neugodnih mirisa sa savinjogojske farme u Magadenovcu, te s neugodnih mirisa sa plinskih bušotina.

Također i izgaranje fosilnih goriva u automobilskim motorima direktno utječe na povećanu koncentraciju ugljikovodika, ugljičnog monoksida, sumpornog dioksida i dušikovog oksida u zraku, što direktno utječe prvenstveno na ljudsko zdravlje, te na biljni fond u naselju. Posrednim putem dolazi do zagađenja voda i tala, a osim toga onečišćenje zraka dovodi do pojačanog onečišćenja zgrada i korodiranja metala. Mjere za zaštitu zraka od zagađenja prometom mogu se svesti na:

- **prometne mjere:** dislociranje frekventnijih prometnih tokova iz centra i njihovo usmjeravanje na alternativne prometne pravce smanjiti će intenzitet prometa u gusto naseljenim urbanim područjima.
- **zaštitne mjere:** moguće zaštitne mjere su efikasne kao mjera zaštite, iako su često povezane sa značajnim zlaganjima. U ovom bi se slučaju trebale koncentrirati na izgradnju zatvorenog sustava pročišćavanja otpadnih voda sa svinjogojske farme, odnosno na uzgradnju filtera ili drugig uređaja koje bi smanjili emisiju plinova na plinskim bušotinama.

Prilikom izgradnje novih pogona potrebno je provoditi preventivne mjere zaštite koje uključuju izradu stručnog elaborata za izdavanje lokacijske dozvole i, po potrebi, studiju utjecaja na okoliš s prijedlogom mjera za sprečavanje eventualnih negativnih utjecaja. Za postojeće pogone koji predstavljaju potencijalni izvor zagađenja zraka potrebno je :

- mjerenjem pratiti postojeće emisije i procijeniti moguće štetne utjecaje na okolinu,
- u slučaju utvrđene nedozvoljene emisije poduzeti potrebne mjere za njeno smanjenje,
- ukoliko prostorne mogućnosti to dozvoljavaju realizirati zeleni pojas između radnih i stambenih sadržaja.

Temeljem Uredbe o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora - "Uredba o GVE" (NN 140/97.), svi postojeći industrijski objekti moraju do 2005. godine uskladiti svoje emisije s graničnim vrijednostima emisije kako je propisano navedenom Uredbom.

3.7.4. Zaštita od buke i vibracija

Utjecaj buke na zdravlje i psihičko raspoloženje ljudi, te kao rezultat toga i kvalitetu uvjeta života veoma je velik te se zbog toga intenzivna buka smatra jednim od najneugodnijih utjecaja na životnu okolinu u gradu. Uz buku su često vezane i vibracije koje imaju negativan utjecaj na kvalitet građevnog fonda.

Zakonom o zaštiti od buke (NN 17/90) i Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj rade i borave ljudi (NN 37/90) propisane su najviše moguće dopuštene razine buke na vanjskim prostorima.

Do sada na području Općine Magadenovac nije bilo sustavne kontrole i praćenja razine buke jer nadležne službe ne raspolažu odgovarajućim uređajima za mjerenje. Današnja situacija u pogledu ugroženosti od buke nije kritična, a većina primjedbi se odnosi na buku iz ugostiteljskih radnji ili buku koji stvaraju određene djelatnosti ili instalirani uređaji (autolakirnice, kompresori i sl.). U cilju smanjenja buke potrebno je:

- otklanjati izvore buke ili smanjivati razinu buke na dopuštenu razinu,
- zabraniti rad bučnih djelatnosti i ugostiteljstva u noćnim satima, osim onih koji ispunjavaju potrebne tehničke uvjete,
- odrediti zone u kojima bi bila dopuštena viša i niža razina buke (karta buke).

3.7.5. Zaštita šuma

Šume su, kako po svojoj znatnoj površini tako i po svojstvima, važan čimbenik u ukupnom i uravnoteženom ekološkom sustavu i to kroz:

- utjecaj na klimu i održanje prirodnih procesa,
- zaštitne funkcije šuma.

Šume su, zajedno s vodama i tлом, najefikasniji prirodni sustav za ublažavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš i održavanje stabilnosti ekosustava. Mjere za sprečavanje nepovoljnih utjecaja na šume provode se najefikasnije kvalitetnim gospodarenjem šumama. Stoga se šumama i šumskim zemljištem treba gospodariti na način da se u njima održava biološka bioraznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i drvni potencijal, u svrhu što kvalitetnijeg ispunjavanja gospodarske, ekološke i socijalne funkcije šuma.

3.7.6. Zaštita krajolika

Po prirodnim elementima i vrijednostima područje je vrlo zanimljivo i bogato. Karakteristična prirodna obilježja treba sačuvati, pogotovo autohtono raslinje. Dužnost je zaštititi prirodnu baštinu neovisno o tome, što izuzetno vrijedni predijeli krajobraza nisu proglašeni kao zaštićeni dijelovi prirode. Krajobraz uz rijeku treba zadržati u onolikoj mjeri koliko traži vizura, a eventualne izmjene dozvoliti dublje u kopnu, u smislu uređenja obale i obogaćenja iste sadržajima koji neće narušiti sklad niti uništiti karakteristična obilježja flore i faune na tim područjima (šport, rekreacija, turizam). Estetske vrijednosti krajolika treba njegovati, jer su pejzažno najvrijednije cjeline ujedno i najosjetljiviji ekosustavi.

3.7.7. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti

Biološka raznolikost prirodno je podložna stalnim promjenama te su mnoge biljne i životinjske vrste tijekom evolucije i prirodno iščezle. U današnje vrijeme čovjek je glavni krivac za ubrzano izumiranje vrsta. I na području Hrvatske ovaj je proces jednako izražen. Temeljna metoda očuvanja biološke raznolikosti je utemeljenje zaštićenih dijelova prirode što je uvaženo kao plansko opredjeljenje.

Osim zaštićenih dijelova prirode pojedine biljne i životinjske vrste također su zaštićene Zakonom o zaštiti prirode. To su prvenstveno vrste koje su ugrožene ili rijetke u Hrvatskoj, ali i neke druge vrste npr. one koje su ugrožene na međunarodnoj razini pa nas na njihovu zaštitu obvezuju različite međunarodne konvencije.

Pored zakonskog zaštićivanja pojedinih vrsta i prostora, važno je u sve ljudske djelatnosti ugrađivati mjere zaštite biološke raznolikosti. Zaštita staništa na prostorima koji se gospodarski koriste unapređuje se provođenjem smjernica zaštite prirode od strane poljoprivrednih, šumskih, vodoprivrednih, prostorno-planskih i drugih službi. Za pravo stanje prirode potrebno je izvršiti inventarizaciju, kartiranje, valorizaciju i procjenu ugroženosti flore, faune i njihovih staništa radi njihove zaštite i planiranja ostalih aktivnosti u prostoru.

3.7.8. Ugroženi i degradirani prostori

Uz uređenje ugroženih i devastiranih prostora potrebno je i dalje obratiti posebnu pažnju na održanje kvalitete uređenja svih ostalih prostora, pri čemu su naročito ugroženi dijelovi naselja koji još nisu privedeni adekvatnoj planskoj namjeni, te planirane parkovne i zaštitne zelene površine koje su često zapuštene i služe kao divlje deponije otpada.

3.7.9. Procjena posljedica tehnoloških nesreća

Sukladno Zakonu i potvrđivanju Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća i obvezama koje iz toga proizlaze, potrebno je pri odlučivanju o lokaciji o opasnim djelatnostima uzeti u obzir:

- rezultate analize i ocjenu rizika, uključujući ocjenu fizičkih značajki područja,
- procjenu rizika po okoliš, uključujući posljedice prekograničnih učinaka,
- procjenu novih opasnih djelatnosti koje bi mogle biti izvor rizika,
- razmatranje lokacije za nove i značajne izmjene na postojećim opasnim djelatnostima na sigurnoj udaljenosti od postojećih središta naseljenosti, te uspostavljanja sigurnosnih područja oko opasnih djelatnosti.

3.7.10. Smjernice za zaštitu od požara, elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

---

Smjernice za zaštitu od požara i elementarnih nepogoda

Na području Općine Magadenovac ovim su planom, u skladu s mišljenjem dobivenim od Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave Osječko-baranjske, Sektora upravnih, inspeksijskih i poslova civilne zaštite - Inspektorata unutarnjih poslova, predviđene sve mjere zaštite od požara i eksplozije u skladu s važećim hrvatskim propisima i normama koje reguliraju ovu problematiku i pravilima tehničke prakse. Prilikom projektiranja potrebno je:

- predvidjeti otpornost nosivih konstrukcija građevinskih elemenata prema požaru sukladno važećim normama HRN DIN 4102 - 1 do 4 iz 1996. godine,
- osigurati propisane sigurnosne visine i udaljenosti od nadzemnih elektroenergetskih vodova, plinovoda, kao i njihovih postrojenja, te ih ucrtati u projekte,
- normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SL 24/87),

- za ugostiteljske objekte - u cjelosti primjeniti uvjete iz Pravilnika o zaštiti od požara ugostiteljskih objekata (NN 100/99),
- za hidrantsku mrežu - obavezno se pridržavati normi grupe HRN Z.C1. 650 glede vatrogasnih spojnica, te norme HRN Z.C1. 020 (vatrogasne armature - tehnički uvjeti za izradu i isporuku),
- za plinsku mrežu - primjeniti DVGW regulativu, te DIN norme vezane uz tu regulativu,
- u glavnom projektu izraditi prikaz predviđenih mjera zaštite od požara, te za svaku - primjenjenu mjeru navesti odredbu primjenjenog propisa ili norme,
- u glavnom projektu, unutar programa kontrole i osiguranja kvalitete, prema prikazu predviđenih mjera zaštite od požara, utvrditi odredbe primjenjenih propisa i normi u svezi osiguranja potrebnih dokaza kvalitete ugrađenih konstrukcija, proizvoda i opreme, kvalitete radova, stručnih djelatnika koji su tu ugradnju obavili, kao i potrebnih ispitivanja ispravnosti i funkcionalnosti,
- za sve građevine koje nisu obuhvaćene člankom 2. Pravilnika o građevinama za koje nije potrebno ishoditi posebne uvjete građenja glede zaštite od požara (NN 25/94) ishoditi suglasnost Policijske uprave Osječko - baranjske kojom se potvrđuje da su u glavnom projektu predviđene propisane i posebnim uvjetima građenja tražene mjere zaštite od požara.

Prilikom izrade detaljnih planova uređenja koji se izrađuju na temelju Urbanističkog plana uređenja, te projektiranja objekata obavezno je predvidjeti rješenja koja će u cjelosti zadovoljiti uvjete propisane Pravilnikom o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN 35/94 i 55/94), člankom 5. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija (SL 24/87), i Pravilnikom o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (SL 30/91) kako bi se do svih građevina osigurao pristup vatrogasnoj tehnici radi spašavanja osoba i gašenja požara.

Prilikom izrade detaljnih planova uređenja koji se izrađuju na temelju Urbanističkog plana uređenja i projektiranja objekata izlazne putove i izlaze iz objekata, u nedostatku hrvatskih normi, potrebno je projektirati sukladno američkim smjernicama NFPA 101/97 koji se u ovom slučaju rabe kao pravilo tehničke prakse temeljem članka 2. stavak 1. Zakona o zaštiti od požara (NN 58/93).

Zaštitni koridori magistralnih i ostalih plinovoda prilikom svih intervencija u prostoru, te izrade dokumenata prostornog uređenja niže razine odrediti će se u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (SL 26/85).

Građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine ili plinovi, u skladu s odredbama Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95), Pravilnika o zapaljivim tekućinama (NN 54/99), Pravilnika o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom (NN 93/98) i Pravilnika o izgradnji postrojenja za tekući naftni plin i o uskladištenju i pretakanju tekućeg naftnog plina (SL 24/71), moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja.

Mjesta za gradnju građevina u kojima se obavlja proizvodnja, smještaj i čuvanje eksplozivnih tvari, sukladno Zakonu o eksplozivnim tvarima za gospodarsku upotrebu (NN 12/94) biti će, u slučaju potrebe za njihovu gradnju, određena detaljnim planovima prostornog uređenja, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne službe za zaštitu od požara.

U slučaju potrebe određivanja mjesta za civilna strelišta, poslovne prostore za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva te popravljavanje i prepravljavanje oružja u detaljnim planovima uređenja potrebno je na odgovarajući način primjeniti odredbe Zakona o oružju (NN 46/97 i 27/99) i Pravilnika o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati poslovne prostorije za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, popravljavanje i prepravljavanje oružja, vođenje civilnih strelišta te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda i zlouporaba (NN 8/93).

Zaštita od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti

Kriteriji za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva, stupnjevi ugroženosti gradova i naseljenih mjesta, otpornost skloništa ovisno o zonama gdje se grade i način određivanja zona ugroženosti utvrđeni su Zakonom o unutarnjim poslovima (NN 29/91, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94 i 161/98), Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86) i Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i druge građevine za zaštitu (NN 2/91). Skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva grade se, u skladu s Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa (SL 55/83) koji se primjenjuje temeljem članka 53. stavak 3. zakona o normizaciji (NN 55/96), **obvezno** u gradovima i naseljenim mjestima u kojima živi preko **2.000 stanovnika**.

Prema stupnju ugroženosti od ratnih opasnosti i opasnosti u miru od kontaminacije zraka uslijed havarija na postrojenjima tvornica za proizvodnju opasnih tvari naseljena mjesta svrstavaju se u I. do IV. stupnja ugroženosti, koja se potom razvrstavaju u jednu ili više zona u kojima se grade skloništa određene otpornosti ili osigurava zaštita stanovništva na drugi način. Gradovi i naseljena mjesta IV. stupnja ugroženosti su gradovi i naseljena mjesta u kojima živi preko 2.000 do 5.000 stanovnika, te niti jedno Općine Magadenovac ne ulazi u kategoriju naselja IV. stupnja ugroženosti.